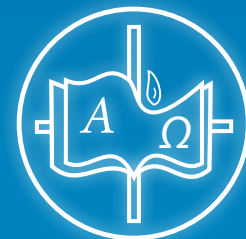

Diecézny katechetický úrad Spišskej diecézy Spišská Nová Ves

KATECHETICKÉ

4 /

INFORMÁTOR A METODICKÝ POMOČNÍK PRE UČITEĽOV
NÁBOŽENSTVA A KATECHÉTOV SPIŠSKEJ DIECÉZY

2012 / 2013 školský rok

OZVENY

ĎAKUJEME ZA DAR VIERY

P

Ďakujeme ti, Pane, za apoštolov nášho národa. Ty si ich poslal ako mužov neo-chvejnej viery, aby nás zapálili ohňom a si-lou tvojej Pravdy a plameňom zvesti tvojho Slova. Pred našimi svätými patrónmi vy-znávame svoju vieru. Znovu ju prijímame do svojho každodenného života. Chceme sa vierou posväco-vať a podľa nej žiť, aby sme boli vďačné deti našich Otcov. Oslavujeme Ťa, svätý a dokonalý Bože, poslal si nám svätých ohlasovateľov svojho Slova, pomáhaj nám a požehňaj nás silou zhora, aby sme Ťa mohli oslavovať v spoločenstve svätých v nebi. Amen.

Ilustrácia: Martin Georg Oscity, 2003

Autor v trilógii zachycuje myšlienku veľkého šťastia, ktoré dostal Slovenský národ skrze svätých Cyrila a Metoda. Na obraze svätý Cyril poukazuje na dôležitosť Slova - Svätého písma a následne písaného slova a sv. Metod ho ohlasuje a žehná. Obaja ohlasujú Božie Slovo svojim životom. Centrálnu os tvorí Boh - Otec a Syn v jednej podobe. Vo výške očí je text Otčenáša v jazyku našich vierozvestcov. Boh, ktorý rozprestiera svoje ramená a splýva s oblohou, chráni naše Slovensko, ktorého vernosť voči Cirkvi vidíme z vychádzajúcich lúčov svetla. Sú zároveň lúčmi objatia, požehnaní a znakom toho, že Božie ruky riadia dejiny nášho národa. Dominantou dolnej časti je nitriansky kostol, prvý na Slovensku. Všetky namaľované postavy a predmety istým spôsobom súvisia s našimi dejinami. Znázorňujú i predkresťanské pohanské obdobie, ktoré však stráca na sile a kríž - znamenie istej a pravej viery, ktorý presahuje akoby rám obrazu, stáva sa výzvou a znamením viery pre dnešok.

Končí sa práca dňa a plody nesie, s pomocou tvojou zdraví chceme v plese vďaka ti vzdávať, nech sa teda nesie k tebe dnes a vždy.

(Liturgia hodín III. s. 873)

Modlitba z liturgie hodín je druhou strofou hymnu pondelkových vešpier v druhom týždni žaltára. Pri večerných chválach predkladáme pred Pána našu snahu a prácu, naše obety a úspechy z celého uplynulého dňa. V podobnom duchu sa nesú posledné dni mesiaca jún, ktorý je posledným mesiacom v školskom vyučovaní. Počas celého školského roka ste sprevádzali mnohých žiakov a žiačky, študentov a študentky na hodinách náboženstva, v príprave na prijatie sviatostí a vo farskej katechéze. Posledný júnový týždeň budeme v liturgii sláviť sviatok narodenia sv. Jána Krstiteľa. Jeho činnosť nám Cirkve pripomína predovšetkým v liturgii adventného obdobia. Sv. Ján Krstiteľ ako posledný z prorokov pripravoval na príchod Mesiáša. Keď ho spoznal, odišiel do úzadia, veď jeho úloha a poslanie boli naplnené. V povolaní učiteľa, katechéta, či animátora sa dajú rozlíšiť podobné úlohy, aké plnil sv. Ján Krstiteľ. Príprava srdc na príchod Pána. Vo farnostiach ste boli zaangažovaní prípravou k sviatostiam. Prispeli ste k tomu, aby deti prvýkrát prijali milosť odpustenia, prijali Krista do svojho srdca, alebo aby sa stali dospelými kresťanmi. V práci učiteľa a katechéta však nejde iba o prípravu k sviatostiam, veď impulzy viery, ktoré sa dotknú srdc detí a mládeže prichádzajú aj mimo katechetickú prípravu k sviatostiam. Zvlášť ak sme vo svojej práci aktívne reagovali na jubilejný rok príchodu

solúnskych bratov a Rok viery, ktorý bude prebiehať i v novom školskom a katechetickom roku až do konca novembra. Tieto udalosti Boh sprevádza svojou milosťou a nejuden mladý či starší veriaci pookriat vo viere. Možno ste boli toho svedkami v niektorom prípade. Žiada sa už iba pripojiť slovo sv. Pavla: *„Veď čože je Apollo? A čo Pavol? Služobníci, prostredníctvom ktorých ste uverili, a každý taký, ako mu dal Pán. Ja som sadil, Apollo polieval, ale vzrast dal Boh. A tak ani ten, čo sadi, nie je nič, ani ten, čo polieva, ale Boh, ktorý dáva vzrast. Kto sadi i kto polieva, sú jedno, ale každý dostane vlastnú odmenu podľa toho, ako pracoval. Lebo my sme Boží spolupracovníci a vy ste Božia, rola a Božia stavba.“* (1 Kor 3, 5 – 9)

Na konci posledného školského mesiaca vám všetkým patrí vďaka za všetky námahy, dobre pripravené a zrealizované vyučovacie hodiny v škole, katechézu alebo stretnutie vo farnosti. Z našej strany sme sa snažili poslužiť svojou pomocou, odborným a praktickým poradenstvom, prípravou materiálov, ktoré sme prezentovali priamo na stretnutiach s vami a prostredníctvom webovej stránky DKÚ. Ďakujeme za váš záujem a spoluprácu, rovnako za zapojenie do Biblickej olympiády a ďalších aktivít, ktoré sme v školskom roku pripravili a ponúkli. V prázdninovom čase budú naše sily nasmerované na prípravu na nový školský a kateche-

tický rok. Ten začneme 30. augusta v popradskom kostole sv. Cyrila a Metoda v Poprade, slávnostným Veni Sancte spolu s otcom biskupom o 9.00 hod. Program bude pokračovať prednáškou ThDr. Martina Kolejáka na tému Rodová rovnosť a program zakončíme krátkym predstavením programu a ponuky DKÚ na nový školský rok.

Svätý Otec František na stretnutí so študentmi a učiteľmi jezuitských škôl hovoril o úlohe vychovávať, ktorá nie je remeslo, ale je to postoj a spôsob bytia. Pri vzdelávaní je potrebné vyjsť zo seba a postaviť sa uprostred mladých, sprevádzať ich vo fázach ich vývoja a stáť po ich boku, darovať im nádej a optimizmus na ich cestu v tomto svete. Naučiť ich vidieť krásu a dobrotu stvorenia a človeka, ktorý v sebe nesie pečať Stvoriteľa. Pápež pripomenul prvoradosť skutočného svedectva v tom, čo podávame a odovzdávame ďalej. Niekedy je potrebné obzrieť sa za seba a zamyslieť sa nad tým, aké svedectvo vydávame. Keď žijeme v každodennom nasadení, je ťažké nájsť si nato čas. Onedlho začnú voľné prázdninové dni a čas dovoleníek. Bude to príležitosť na takéto obzretie sa, zhodnotenie a zároveň príležitosť pookriať na tele i na duši. Pred nami je čas nabratia nových síl a inšpirácií do katechetickej práce. Nech je pre nás všetkých bohatý na požehnané a pekné chvíle.

Viktor Pardeľ
riaditeľ DKÚ

3 INFO

9 ODBORNÝ PORADCA

17 AKO AKTIVIZOVAŤ

23 KATECHETICKÉ NÁMETY

38 PONÚKAME

• Biblická olympiáda – diecézne kolo

V dňoch 16. – 17. apríla 2013 sa v Spišskej Kapitule uskutočnilo diecézne kolo Biblickej olympiády v kategóriách základné a stredné školy. Prvý deň súťažilo 12 trojčlenných družstiev základných škôl a v druhý deň 8 trojčlenných družstiev stredných škôl.

Súťaž má podľa organizačného poriadku 5 postupových kôl: triedne, školské, dekanátne (okresné), diecézne (krajské) a národné kolo. V tomto školskom roku sa do súťaže zapojilo 91 základných a 30 stredných škôl našej diecézy. Triedne kolá boli realizované v 463 triedach základných a 157 triedach stredných škôl. Na najnižšej úrovni, t. j. v triednych kolách súťažilo celkom 7 330 žiakov ZŠ a 2 090 žiakov SŠ. Na úrovni školských kôl súťažilo 1 351 žiakov ZŠ a 477 žiakov SŠ. Na úrovni dekanátnych kôl zastupovalo každú školu trojčlenné súťažné družstvo, t. j. za ZŠ to bolo 91 družstiev a za SŠ 30 družstiev. Dekanátne kolá v kategórii základných škôl sa konali v 12 dekanátoch (okrem dekanátov Spišská Stará Ves a Spišský Štiavnik), z ktorého víťazné družstvo postúpilo do diecézneho kola. Dekanátne kolá v kategórii stredných škôl sa konali v 5 dekanátoch, ku ktorým boli priradené susedné dekanáty s nízkym počtom škôl, nakoľko rozmiestnenie stredných škôl v diecéze nie je rovnomerné.

V diecéznom kole bolo 6 súťažných úloh, ktoré boli zamerané na nižšie i vyššie úrovne kognitívnej oblasti v prepojení na získavanie postojov a zručností. Úlohy boli formulované tak, aby boli merateľné a porovnateľné v jednotlivých súťažných družstvách. V tomto roku boli úlohy zamerané na základné znalosti formou otázok, posolstvo biblického textu formou otázok na porozumenie a aplikáciu biblického textu, na prácu s obrazom formou jeho charakterizovania a popisu, na geografické znalosti niektorých významných udalostí z načítaných textov, predstavenie scénky ako dramatického a empatického pochopenia zvolenej biblickej myšlienky z vybratých biblických kníh.

Umiestnenie jednotlivých družstiev v kategórii základných škôl:

1. miesto ZŠ s MŠ, Chlebnice
2. miesto ZŠ Hruštín
3. miesto ZŠ, Mierová, Svit
4. miesto Gymnázium Martina Hattalu, Trstená
5. miesto ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Spišská Nová Ves
6. miesto ZŠ Dr. D. Fischera, Kežmarok
7. miesto CZŠ sv. Gorazda, Námestovo
8. miesto ZŠ Apoštola Pavla, Liptovský Mikuláš
8. miesto ZŠ Spišský Hrušov
10. miesto ZŠ sv. Vincenta, Ružomberok
11. miesto ZŠ s MŠ Nová Ľubovňa
12. miesto ZŠ Francisciho, Levoča

Umiestnenie jednotlivých družstiev v kategórii stredných škôl:

1. miesto Gymnázium sv. Andreja, Ružomberok
2. miesto Gymnázium Martina Hattalu, Trstená
3. miesto Gymnázium sv. Mikuláša, Stará Ľubovňa
4. miesto Gymnázium Antona Bernoláka, Námestovo
5. miesto Gymnázium, Tvrdošín
6. miesto Cirkevné gymnázium Š. Miška, Sp. Nová Ves
6. miesto Gymnázium sv. Františka Assiského, Levoča
8. miesto Cirkevné gymnázium P. U. Olivu, Poprad

Vítazom blahoželáme. Družstvá z každej kategórie, ktoré sa umiestnili na 1. mieste reprezentovali našu diecézu na národnom kole súťaže v dňoch 22. – 23. mája 2013 v Nitre.

Oceňujeme snahu a prístup všetkých žiakov, ale i učiteľov a katechétov, ktorí svoj voľný čas venovali čítaniu, porozumeniu a vysvetľovaniu Božieho slova. Predseda poroty doc. ThDr. František Trsteninský, PhD. povzbudil žiakov, že to biblické „O rok opäť v Jeruzaleme“ nech platí tak pre tohtoročných súťažiacich, ale i mnohých ďalších, ktorí sa už teraz zapoja do čítania Božieho slova a v budúcom roku môžu byť súčasťou veľkej rodiny mladých zapálených ľudí, pre ktorých je čítanie Božieho slova denným pokrmom.

Biblická olympiáda - národné kolo

V Nitre sa v dňoch 21.-23. mája 2013 uskutočnil 12. ročník Biblickej olympiády. Našu diecézu reprezentovali víťazi diecézneho kola a to ZŠ s MŠ Chlebnice a Gymnázium sv. Andreja v Ružomberku. Súťaž tvorilo 6 úloh, napr. test a otázky, práca so Svätým písmom, práca s biblickým obrazom, scénka a ďalšie úlohy. Úlohy zostavovala Odborná komisia Biblickej olympiády. Pred súťažou každej kategórie pripravili organizátori poznávací program, v rámci ktorého navštívili nitrianske podhradie starého mesta a Katedrálu sv. Emeráma, v ktorej boli účastní sv. omše.

V kategórii základných škôl sa družstvo ZŠ s MŠ umiestnilo na 7. mieste. V kategórii stredných škôl sa družstvo z Gymnázia sv. Andreja v Ružomberku umiestnilo na 1. mieste. Víťazom blahoželáme, vyprosujeme i naďalej veľkú túžbu po poznávaní Božieho slova a vydávaní svedectva.

Výtvarná súťaž Biblia očami detí a mládeže

Témou tohtoročnej výtvarnej súťaže boli motívy z kníh: Rút, Prvá kniha kráľov a Evanjelium podľa Matúša. V našej diecéze sa zapojilo 32 škôl, ktoré zaslali 213 výtvarných prác.

Zoznam škôl zapojených do súťaže

P. č.	Škola	Počet
1.	ZŠ s MŠ Lomná	6
2.	ZŠ s MŠ Zákamenné	9
3.	CZŠ sv. Cyrila a Metoda, Spišská Nová Ves	7
4.	ZŠ Rakúsy	6
5.	ZŠ Lisková	4
6.	ZŠ Lipová, Spišská Nová Ves	3
7.	ŠZŠ sv. M. M. Kolbeho, Spišská Nová Ves	9
8.	ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Stará Ľubovňa	3
9.	CZŠ sv. Matúša, Švošov	6
10.	Súkromná ZUŠ, Štúrova 3, Stará Ľubovňa	14
11.	Špeciálna ZŠ Richnava	3
12.	ZŠ Dr. Daniela Fischera 2, Kežmarok	13
13.	Gymnázium Martina Hattalu, Trstená	3
14.	ZŠ Rudňany	12
15.	ZŠ s MŠ Harichovce	8
16.	Cirkevná ZŠ Námestovo	2
17.	ZŠ sv. Vincenta, Ružomberok	10
18.	ZŠ s MŠ Novot'	16
19.	ZUŠ J. Silana Dlhé Hony, Poprad	15
20.	ZŠ s MŠ Spišské Bystré	1
21.	ZŠ Kvačany	3
22.	ZŠ Černová	6
23.	Spojená škola-umelecká, Nižná	3
24.	ZŠ s MŠ Ľubochňa	2
25.	ZŠ s MŠ Liesek	4
26.	ZŠ s MŠ sv. Kríža, Kežmarok	18
27.	ZŠ s MŠ Klin	7
28.	ZŠ Povýšenia sv. Kríža, Smižany	3
29.	Spojená škola Jána Vojtaššáka internátna, Levoča	6
30.	ZŠ s MŠ Mníšek nad Popradom	4
31.	ZŠ s MŠ Slovenská Ves	4
32.	Gymnázium sv. Františka Assiského, Levoča	3
	SPOLU	213

(pokračovanie článku na nasledujúcej strane »)

Podľa platných propozície práce boli zaradené do jednotlivých kategórií. Najviac boli zastúpené tretia a štvrtá kategória.

Kategória	1	2	3	4	5	6	7A	7B	7C	8	9A	9B	9C	Spolu
Počet	11	33	41	46	35	-	9	6	6	3	20	-	3	213

Umelecká stránka zaslaných prác bola rôzna, niektoré práce sme museli pre nedodržanie propozícií zo súťaže vyradiť.

Po obsahovej stránke najviac zobrazovanou témou bola: Rút (33 výkresov), narodenie Ježiša (26), umučenie a smrť Ježiša (20), kráľ Šalamún (20), utíšenie búrky na mori (12). V menšom počte boli zobrazené témy: Ježišove podobienstvá, Ježiš kráča po mori a stavba chrámu.

Tri najlepšie práce v každej kategórií budú ocenené diplomom a vystavené na diecéznom kole biblickej vedomostnej súťaže na Spišskej Kapitule a po jej ukončení budú zaslané na celoslovenské kolo.

Víťazi výtvarnej súťaže podľa jednotlivých kategórií

MIESTO	MENO	ŠKOLA	NÁZOV PRÁCE
1. kategória		materská škola	
1.	Lívia Cvengrošová	ZŠ s MŠ sv. Kríža Kežmarok	Hádanky kráľovnej Saby
2.	Karin Krempaská	ZŠ s MŠ sv. Kríža Kežmarok	Ježiš a deti
3.	Lea Lízancová	ZŠ s MŠ Harichovce	Utíšenie búrky
2. kategória		ZŠ roč. 1. – 2.	
1.	Simona Martvoňová	ZŠ s MŠ Novot'	Mudrci od východu
2.	Ondrej Valas	ZŠ sv. Cyrila a Metoda SNV	Ukrižovanie Pána Ježiša
3.	Zuzana Mirgová	ZŠ s MŠ Rakúsy	Orfa, Rút, Noemi
Cena poroty	Oliver Vojtkulák	ZŠ s MŠ Novot'	Tŕním korunovanie
3. kategória		ZŠ roč. 3. – 4.	
1.	Patrícia Kocúrová	ZŠ s MŠ Novot'	Ježiš kráča po mori
2.	Maroš Dudys	ZŠ s MŠ Novot'	Ježiš – dobrý pastier
3.	Terézia Romaňáková	ZŠ s MŠ Klin	Ježiš ľúbi všetky deti
Cena poroty	Miriám Súkeníková	ZŠ s MŠ Novot'	Obeta na hore Karmel
4. kategória		ZŠ roč. 5. – 6. a im zodpovedajúce ročníky 8 ročných gymnázií	
1.	Laura Fabiánová	ZŠ Dr. D. Fischera Kežmarok	Odvalený kameň
2.	Bibiana Plaskúrová	ZŠ s MŠ Zákamenné	Noemi a Rút
3.	Barbora Horváthová	ZŠ Zimné 96, Rudňany	Ježiš káže zástupu ľudí
5. kategória		ZŠ roč. 7. – 9. a im zodpovedajúce ročníky 8 ročných gymnázií	
1.	Matúš Novák	ZŠ sv. Cyrila a Metoda SNV	Ježiš, hriešnych Spasiteľ

2.	Róbert Jahoda	ZŠ Povýšenia sv. Kríža Smižany	Utlíšenie búrky
3.	Kristína Juchová	ZŠ Zimné 96, Rudňany	Vstup Ježiša do Jeruzalema
7. A kategória		ZUŠ pri ZŠ, na ktorých sa vyučuje NV/N 1. – 4. roč.	
1.	neudelené		
2.	Ondrej Fedorko	SZUŠ Štúrova 3, St. Ľubovňa	Podobenstvo o rybárskej sieti
3.	Veronika Riedlová	ZUŠ J. Silana, Dlhé Hony, Poprad	Mária s Jozefom putujú do Betleheme
7. B kategória		ZUŠ pri ZŠ, na ktorých sa vyučuje NV/N 5. – 6. roč.	
1.	Alexandra Pivovarníková	SZUŠ Štúrova 3, St. Ľubovňa	Ježiša skladajú z kríža
2.	Nina Smetanková	SZUŠ Štúrova 3 St. Ľubovňa	Na kríži
3.	neudelené		
7. C kategória		ZUŠ pri ZŠ, na ktorých sa vyučuje NV/N 7. – 9. roč.	
1.	Michaela Kosturková	SZUŠ Štúrova 3, St. Ľubovňa	Mudrci od východu
2.	Michaela Senková	SZUŠ Štúrova 3, St. Ľubovňa	Krížová cesta
3.	Silvia Skokanová	ZUŠ J. Silana, Dlhé Hony, Poprad	Rút a Noemi odchádzajú z Moabska
8. kategória		SŠ, umelecké odbory	
1.	Nikola Kubániková	SŠ Hattalova 471, Nižná	Šalamúnova prosba
2.	Jana Matláková	SŠ Hattalova 471, Nižná	Šalamúnova modlitba
3.	Dávid Pafčo	SŠ Hattalova 471, Nižná	Rút
9. A kategória		špeciálne školy pre žiakov s mentálnym postihom	
1.	Magdaléna Vonšáková	ZŠ s MŠ Novot'	Mudrci od východu
2.	Erik Gabčo	ŠZŠ sv. M. M. Kolbeho, Sp. Nová Ves	Kráľ Šalamún, jeho brat, jeho žena, jeho ťava
3.	Marián Gábor	ZŠ s MŠ Rakúsy	Rút neopúšťa svokru
Cena poroty	František Dunka	ŠZŠ Richnava	Reč na vrchu
Cena poroty	Agátka Vansačová	ZŠ Zimné 96, Rudňany	Utlíšenie búrky na mori
9. C kategória		špeciálne školy pre nepočujúcich žiakov	
1.	Jana Bagárová	Spojená škola J. Vojtaššáka Levoča	Uzdravenie slepých
2.	Dáriuš Krempaský	Spojená škola J. Vojtaššáka Levoča	Uzdravenie slepých
3.	neudelené		
Cena poroty	Alica Leibicyerová	Spojená škola J. Vojtaššáka Levoča	Uzdravenie slepých

V rámci celoslovenského kola sa na popredných miestach umiestnili žiaci:

MIESTO	MENO	ŠKOLA	NÁZOV PRÁCE
1. kategória		materská škola	
2.	Karin Krempaská	ZŠ s MŠ sv. Kríža Kežmarok	Ježiš a deti
3. kategória		ZŠ roč. 3. – 4.	
1.	Patrícia Kocúrová	ZŠ s MŠ Novot'	Ježiš kráča po mori
5. kategória		ZŠ roč. 7. – 9. a im zodpovedajúce ročníky 8 ročných gymnázií	
2.	Róbert Jahoda	ZŠ Povýšenia sv. Kríža Smižany	Utíšenie búrky
3.	Matúš Novák	ZŠ sv. Cyrila a Metoda SNV	Ježiš, hriešnych Spasiteľ
7. A kategória		ZUŠ pri ZŠ, na ktorých sa vyučuje NV/N 1. – 4. roč.	
1.	Ondrej Fedorko	SZUŠ Štúrova 3, St. Ľubovňa	Podobenstvo o rybárskej sieti
2.	Veronika Riedlová	ZUŠ J. Silana, Dlhé Hony, Poprad	Mária s Jozefom putujú do Betleheme
7. B kategória		ZUŠ pri ZŠ, na ktorých sa vyučuje NV/N 5. – 6. roč.	
1.	Alexandra Pivovarníková	SZUŠ Štúrova 3, St. Ľubovňa	Ježiša skladajú z kríža
7. C kategória		ZUŠ pri ZŠ, na ktorých sa vyučuje NV/N 7. – 9. roč.	
1.	Michaela Kosturková	SZUŠ Štúrova 3, St. Ľubovňa	Mudrci od východu
8. kategória		SŠ, umelecké odbory	
1.	Nikola Kubániková	SŠ Hattalova 471, Nižná	Šalamúnova prosba
2.	Jana Matláková	SŠ Hattalova 471, Nižná	Šalamúnova modlitba
9. A kategória		špeciálne školy pre žiakov s mentálnym postihom	
1.	Magdaléna Vonšáková	ZŠ s MŠ Novot'	Mudrci od východu
9. C kategória		špeciálne školy pre žiakov s mentálnym postihom	
1.	Jana Bagárová	Spojená škola J. Vojtaššáka Levoča	Uzdravenie slepých
2.	Dárius Krempaský	Spojená škola J. Vojtaššáka Levoča	Uzdravenie slepých

Uskutočnil sa seminár o Kristianizácii Slovenska vzhľadom na cyrilometodskú misiu

Dňa 28. mája 2013 sa v Poprade uskutočnil seminár na tému kristianizácie Slovenska. V prvej časti cirkevný historik HEDr. Ľuboslav Hromják PhD. predstavil tak vývoj misijných aktivít pred príchodom sv. Cyrila a Metoda ako aj ich mi-

sijnú službu a význam v 9. storočí a v priebehu celých dejín Cirkvi. Tiež odpovedal na otázky, ktoré sú predmetom záujmu žiakov v škole a často sú konfrontované rôznymi názormi. V druhej časti seminári metodičky predsta-

vili koncepciu osnov z pohľadu vyučovania dejín Cirkvi na vyššom primárnom a sekundárnom stupni vzdelávania a ponúkli pohľad využívania rôznych tvorivých metód pri témach zameraných na dejiny Cirkvi.

Prednášky nájdete na: <http://dkuspis.sk/index.php?page=1&cat=2&art=20130607111736>

- **Biblické knihy na Biblickú olympiádu v šk. roku 2013/2014**

V školskom roku 2013/14 budú predmetom Biblickej olympiády nasledovné knihy: **Kniha Exodus 1-24 kapitola, Kniha proroka Jonáša a Jánovo Evanjelium**. Spoločnou líniou kníh je téma: z tmy do svetla. Povzbudzujeme vás, aby ste ešte v tomto školskom roku informovali žiakov a zmotivovali ich k čítaniu Svätého písma.

- **Kontinuálne vzdelávanie v šk. roku 2013/2014**

V školskom roku 2013/14 plánujeme otvoriť 3. ročník kontinu-

álneho vzdelávania. Prihlasovať sa môžu učители, ktorí vyučujú predmet náboženstvo/náboženská výchova. Tlačivo je uverejnené na webovej stránke nášho úradu (www.dkuspis.sk). Termín prihlasovania je do 30. júna 2013. Vzdelávanie otvoríme iba pri naplnení počtu minimálne pätnástich záujemcov.

- **Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu podľa vzdelávacích odborov**

Upravený Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu, ktoré schválilo Minis-

terstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1871:17-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom nájdete na stránke <http://www.siov.sk/svp-pre-ovp/21658s>.

Dotácia hodín predmetu náboženská výchova, ktorý je zaradený vo vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa pre všetky 4-ročné odbory zvyšuje z jednej vyučovacej hodiny na dve vyučovacie hodiny za 4-ročné učebné obdobie. Pre 3-ročné odbory ostáva dotácia jednej vyučovacej hodiny.

Vyhodnotenie projektov

V priebehu druhého polroka šk. roka 2012/2013 sme vyhlásili štyri projekty, do ktorých sa mohli zapojiť žiaci podľa jednotlivých kategórií. Námety projektov vychádzali z aktuálneho diania v živote kresťana. V súvislosti s novozvoleným pápežom Františkom bolo viac projektov zameraných na jeho osobnosť: ručne spracované pohľadnice, elektronické pohľadnice, opis prežívania voľby pápeža, powerpointová prezentácia. Ku Dňu matiek a mariánsky mesiac máj mohli žiaci vytvoriť pohľadnicu. Pri projekte Pošli to ďalej išlo o výber človeka, ktorý ma oslovil a malo ísť i o pohľad, čo to spôsobilo v mojom živote a ako to odovzdávam ďalej. Do projektu sa zapojila jedna študentka, ale jej práca nespĺňala požadované kritériá.

Oceňujeme snahu všetkých učiteľov i žiakov, ktorí sa zapojili. Víťazné práce zverejníme na našom webe a autorom víťazných prác zašleme diplomy a ceny.

Víťazné práce

Miesto	PROJEKT	Priezvisko a meno	Škola
1	Pápež František – elektron. pohľadnice	Smolková Klaudia	ZŠ Zázrivá
2	Pápež František – elektron. pohľadnice	Juríková Lenka	ZŠ Zázrivá
1	Pápež František – pohľadnice	Záňová Mária	ZŠ Zázrivá
2	Pápež František – pohľadnice	Jankovová Karin	ZŠ sv.Vincenta, Ružomberok
1	Pápež František - prezentácia	Krajňák Blazej	Gymnázium sv. Františka Assiského, Levoča
2	Pápež František - prezentácia	Kubačková Mária	SOŠ obchodu a služieb DK
3	Pápež František - prezentácia	Gulovičová Jana	Gymnázium, Školská, SNV
1	Habemus papam	Maľáková Sára	ZŠ Povýšenia sv. Kríža, Smižany
1	Habemus papam	Mešková Janka	ZŠ s MŠ Klin
1	Pohľadnica ku Dňu matiek	Kourimská Romana	ZS Klačno Ružomberok
2	Pohľadnica ku Dňu matiek	Mikolajová Tamara	ZS Sp. Hrušov

PROCES FORMÁCIE KREŠŤANA VO SVETLE VIERY

V prebiehajúcom Roku viery sa častejšie zamýšľame nad vierou, ako darom, ktorý má rásť v našich srdciach. Viera prináša zmenu života, ktorú nazývame „metanoia“ – hlbokú zmenu zmýšľania a srdca. Táto zmena spôsobuje nový spôsob bytia a života, života s Bohom. Kto uverí, je ako novonarodené dieťa, ktoré bude pomaly rásť a pretvárať sa na dospelú bytosť, smerujúcu „k zrelosti muža“, k zrelosti Kristovej plnosti.

V procese viery a obrátenia možno z teologického hľadiska zdôrazniť niektoré dôležité momenty:

A. Záujem o obrátenie

Boh nepohrda žiadnym človekom. Keby nás nemiloval, nikto z nás by na svete nebol, lebo On nás drží v bytí. Preto sa Boh teší, keď sa hriešnik obracia. Prvý moment obrátenia sa k Bohu je ten, v ktorom sa v srdci neveriaceho, ľahostajného alebo príslušníka iného náboženstva ako dôsledok prvého ohlasovania zrodí záujem o evanjelium bez toho, že by išlo už o prvé rozhodnutie. Tento prvý pohyb ľudského ducha smerom k viere, ktorý je už ovocím milosti nadobúda rôzne mená: „náklonnosť ku kresťanskej viere“, „evanjeliová príprava“, sklon veriť, hľadanie náboženských hodnôt. Tých čo prejavujú takýto záujem Cirkev nazýva „sympatizujúcimi.“

B. Obrátenie

Početné príklady obrátenia vo Svätom písme nás vedú k vedomiu, že obrátenie je z ľudského pohľadu niekedy náhla skúsenosť a inokedy zase predĺžený proces. Tento prvý záujem o evanjelium si vyžaduje istý čas hľadania, aby sa mohol zmeniť na jasnú voľbu.

Rozhodnutie pre vieru by malo byť dozreté a treba si ho dobre zvážiť. Hľadanie inšpirované Duchom Svätým a ohlasovaním kerygmy, pripravuje na obrátenie, ktoré bude zaiste „počiatkové“, ale už znamená primknutie sa k Ježišovi Kristovi a rozhodnutie nasledovať ho. Na tejto základnej voľbe stojí celý kresťanský život Pánovho učeníka.

C. Vyznanie viery

Vyslovovať s vierou vyznanie viery znamená vstúpiť do spoločenstva s Bohom Otcom, Synom a Duchom Svätým, ako aj do spoločenstva s celou Cirkvou, ktorá nám odovzdáva vieru. Odovzdanie sa Ježišovi Kristovi plodí v našich srdciach túžbu hlbšie ho poznať a stotožniť sa s ním. Katechéza nás uvádza do poznania viery a do kresťanského života a napomáha nám na duchovnej ceste, ktorá vedie k postupnej zmene zmýšľania a mravov plnej sebazaprení a zápasov, ale aj radosti, ktoré Boh udeľuje v prekypujúcej miere. Učeník Ježiša Krista je preto schopný živého, výslovného a činorodého vyznania viery.

D. Cesta dokonalosti

Všetci veriaci sú povolani byť do-

konali v láske. Základná zrelosť, z ktorej pochádza vyznanie viery, nie je konečným bodom trvalého procesu obrátenia. Krstné vyznanie viery sa stáva základom duchovnej stavby, ktorá má rásť. Veriaci, ktorý stále prijíma vnuknutia Ducha, živý sa sviatosťami, modlitbou a skutkami lásky a dostáva sa mu pomoci mnohými formami permanentnej výchovy vo viere, usiluje sa osvojiť si Kristovo pranie, „budte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec“. Je to povolanie k plnosti adresované každému pokrstenému.

Každý kňaz, katechéta, učiteľ náboženstva má byť živým svedkom viery, nádeje a lásky, lebo oni budujú pravé kresťanské osobnosti, ktoré sú schopné, podľa slov sv. Pavla, *primknúť sa k Bohu celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celým svojím životom.* (Porov. 1 Kor 8,1) Oplatí sa žiť kajúcnosť, robiť pokánie, lebo ovocím Božej a ľudskej snahy je spása. A Boh túži spasiť všetkých ľudí.

Spracoval:
Marián Majzel

Použitá literatúra:

- Všeobecné direktórium pre katechizáciu
- Katechizmus Katolíckej cirkvi

TVORIVÉ METÓDY K TÉMAM Z DEJÍN CIRKVI

Prednáška metodičky Kláry Soľanovej zaznela na seminári: Kristianizácia Slovenska vzhľadom na cyrilometodskú misiu dňa 28. mája 2013 v Poprade

Katechetický prístup k žiakom v škole je zvlášť po Druhom vatikánskom koncile spojený s novým chápaním. Dôraz je kladený na vzťah ku Kristovi. Táto skutočnosť ponúka človeku neustálu kreativitu, možnosti a slobodu kráčať cestou viery, nádeje a lásky. Nové kurikulum osnov, ktoré je záväzné pre rímskokatolícke náboženstvo predpokladá neustály duchovný rast a odbornú prípravu každého učiteľa. Metodické príručky ako pomocný manuál sú inšpiráciou, ale v priebehu rokov môžu navodiť rutinný prístup učiteľa hlavne k motivačným príbehom a využitiu svedectiev.

Život Cirkvi v priebehu dejín ale i v súčasnosti ponúka mnoho svedectiev a motivácií, ktoré nie sú súčasťou metodických príručiek, ale ich zapracovaním do tém možno skvalitniť vyučovací proces a viesť žiakov k poznaniu dejín Cirkvi.

Využitie tvorivých metód vo vyučovacom procese má nezastupiteľné miesto. Čím viac tvorivo pristupuje učiteľ ale i žiak k vyučovaciemu procesu, tým osobnejšie sa ho obsah a teda odovzdávané posolstvo môže dotknúť. Samozrejme platí, že samotná tvorivosť nie je zárukou mravnej kvality ľudských skutkov. Mravnú hodnotu dostáva v závislosti na stanovených cieľoch, obsahoch a na využívaných spôsoboch realizácie. Ciele a obsahy sú predmetom kurikula. Tvorivé metódy a ich využitie ponúkame ako možnosť na prehľbovanie, rozširovanie obsahov v jednotlivých ročníkoch.

Rozdelenie tvorivých metód

- Tvorivé metódy s využitím písania
- Tvorivé metódy s využitím verbálnej komunikácie
- Tvorivé metódy s využitím výtvarných techník
- Tvorivé metódy s využitím obrazu (z dejín Cirkvi a obrazu svätca)
- Tvorivé metódy s využitím dramatických metód
- Tvorivé metódy s využitím hudobných techník

- Tvorivé metódy s využitím symbolov a znamení
- Tvorivé metódy s využitím filmových ukážok

Tvorivé metódy s využitím písania

Abeceda

Stratégia: učiť pomocou paradoxov.

Obsah: hľadanie súvisiacich slov na vybraný pojem.

Cieľ: prehýbiť význam daného pojmu, poukazovať na hodnotu a význam daného pojmu.

Učiteľ zadá kľúčový pojem (*Príklad: pápež, koncil, edikt, mníšstvo, obrazoborectvo, inkvizícia, reformácia, rekatolizácia, osvietenstvo, konkláve*).

Po rozdelení žiakov do skupín je ich úlohou vypísať si písmená abecedy a formou individuálnej práce nájsť aspoň na päť rôznych písmen slová, ktoré súvisia s daným pojmom alebo sú paradoxom k danému pojmu.

Po ukončení práce nasleduje predstavenie výsledkov práce v pléne. Prezentáciou jednotlivých skupín sa žiaci oboznamujú s prácou ostatných (hodnotenie, zdôvodňovanie).

Príklad:

	K	ardináli
	O	znamujem vám veľkú radosť
	N	ariadenie
	K	oncil – 2. Lyonsky koncil r. 1274
h	L	asovacie lístky
h	A	bemus papam
	V	ofba
s	E	de vacante

Brainstorming

Stratégia: učiť pomocou sledovania atribútov a vlastností pojmov, vecí, javov.

Obsah: hľadanie čo najväčšieho počtu asociácií a výber najvýstižnejšieho výrazu.

Cieľ: porozumieť kľúčovému slovu.

Učiteľ rozdelí žiakov do väčších skupín. Položí otázku alebo zadá kľúčové slovo, ktoré zapíše do stredu plagátu (*Príklad: pápež, koncil, edikt, mníšstvo, obrazoborectvo, inkvizícia, reformácia, rekatolizácia, osvietenstvo, konkláve*). Úlohou žiakov je hľadať čo najviac odpovedí alebo súvisiacich slov, ktoré zapisujú na plagát. Počas práce žiaci nerozprávajú a nehodnotia. Môžu sa iba navzájom inšpirovať svojimi nápadmi, ktoré mlčky zapisujú. Úlohou každej skupiny je vybrať jedno najvýstižnejšie slovo, na ktorom sa dohodnú a ktoré zvýrazia.

Po ukončení práce nasleduje predstavenie výsledkov práce v pléne. Jeden zo skupiny číta všetky výrazy a v závere prečíta najvýstižnejší výraz (hodnotenie zdôvodňovanie, deklarovanie).

Nedokončené vety

Stratégia: budovať toleranciu k viacznačnosti a viacvýznamovosti.

Obsah: využitie textov z dejín Cirkvi.

Cieľ: porozumieť významu textov.

Učiteľ rozdelí žiakov do menších skupín. Úlohou žiakov je významovo správne doplniť vety, v ktorých využijú predchádzajúce vedomosti. Ide o hľadanie viacvýznamovosti. Dôležitý je vlastný myšlienkový prínos, formulovanie návrhov jednotlivých členov skupiny a spolupráca v skupine. Každá skupina pracuje samostatne. Žiaci čítajú vety, diskutujú nad možnými závermi, zapisujú nápady a myšlienky.

Po ukončení práce nasleduje prezentácia v pléne formou vzájomnej komparácie a záverečnej diskusie.

Príklad:

Koncil neznamená iba zhromaždenie kardinálov Cirkvi, ale i prípravu a schválenie cirkevných dokumentov a dekrétov a tiež riešenie vážnych otázok života Cirkvi.

Inkvizícia neznamená iba ale i

Obrazoborectvo neznamená iba ale i

Reformácia neznamená iba ale i

Modlitba na podklade udalostí dejín Cirkvi

Stratégia: učiť pomocou intuitívneho vyjadrovania.

Obsah: formulácia vlastnej modlitby vychádzajúcej z konkrétnej udalosti dejín Cirkvi.

Cieľ: rozvíjať schopnosť vyjadrenia modlitby vlastnými slovami.

Udalosť z dejín môže byť podnetom, aby žiaci dokázali stáť v pravde voči Bohu. Hodnotenie dejinnej udalosti je posunuté do roviny = modlitba ako rozhovor s Bohom.

Učiteľ rozdelí žiakov do 4 skupín. Poukáže na základné formy modlitby (*chvála, vďakyvzdávanie, prosby, odprosenie*), ktoré sprevádzajú náš život. Úlohou žiakov je na základe dejinnej udalosti, ktorá bola obsahom vyučovacej hodiny, formulovať vlastnú modlitbu v niektorej z jej štyroch podôb: chvála, vďaka, prosba a odprosenie. Po ukončení práce nasleduje spoločná modlitba podľa dohodnutých pravidiel.

Točiaci sa príbeh

Stratégia: používať príklady na zmenu, dynamiku.

Obsah: vlastné rozprávanie dejinnej udalosti a porovnávanie s historickou skutočnosťou.

Cieľ: rozvíjať obrazotvornosť, tvorivé a plynulé myslenie.

Využívame poznatky žiakov a vytvárame vlastné prerozprávanie dejinnej udalosti na pozadí životného príbehu svätcov (*Príklad: sv. František, sv. Katarína Sienská, sv. František Saleský, sv. Filip Néri.*)

Učiteľ predstaví začiatok historickej udalosti. Úmyselne povie iba úvodné vety tak, aby žiakov dostatočne voviedol do deja. Postupne každý žiak má pridať k príbehu ďalšiu vetu, ako udalosti pokračovali ďalej. Vety sa píše na tabuľu. Je vhodné, aby každý žiak zapísal vetu. Ak je žiakov viac ako 15, možno

využiť prácu vo dvojiciach a každá dvojica sformuluje jednu vetu, ktorú zapíše na tabuľu. Po ukončení nasleduje diskusia a komparácia textu s historickou skutočnosťou.

Životopis

Stratégia: viesť k poznaniu životopisov, učiť sa tvorivému písaniu.

Obsah: identifikácia so svätcom.

Cieľ: vypracovať životopis svätca pomocou identifikácie s ňou.

Identifikovať sa s postavou svätca znamená byť v jej roli za tých istých okolností a učiť sa posudzovať, hodnotiť a zaujať postoje. Typické archetypy svätých sú vhodné na to, aby sa žiaci identifikovali s uvedenou postavou.

Učiteľ rozdelí žiakov do skupín. Každá skupina vytvorí – napíše životný príbeh v 1. osobe jednotného čísla. Po ukončení práce nasleduje prezentácia práce jednotlivých skupín v pléne a porovnávanie.

Príklad:

*Volám sa Katarína a mám 23 súrodencov. Po-
chádzam z talianskeho mesta Siena. Okrem vlast-
ných súrodencov máme doma ešte sirotu.*

*V mladosti ma naši doma nechápali. Chceli ma vy-
dať. S pomocou Božou som tejto túžbe mojej mamy
odolala. Túžila som vstúpiť do tretieho rádu sv. Do-
minika. Keď som mala 16 rokov, požiadala som o
prijatie medzi členky tretieho rádu sv. Dominika. Ne-
žili sme v uzavretej kláštornej komunite. Miestami,
v ktorých som žila svoje poslanie a spájala lásku k
Bohu a k blížnemu boli: kostol sv. Dominika, rodi-
čovský dom, nemocnica a ošetrovňa malomocných.
Žila som v období, kedy pápež nesídlil v Ríme ale
v Avignone. Trápilo ma to a snažila som sa urobiť
všetko, čo bolo v mojich silách. Pán mi pomáhal, bol
so mnou a ja som cítila jeho prítomnosť.*

*Ďakujem mu za život a za to, že v dobe, do ktorej ma
poslal, som mala silu poukázať na nedostatky.*

Burza definícií

Stratégia: rozvíjať tvorivé videnie žiakov.

Obsah: hľadanie nových definícií na vybrané kľúčo-

vé pojmy.

Cieľ: formulovať čo najviac definícií, vnímať rôzne aspekty analyzovaného výrazu.

Kľúčový pojem historickej udalosti (*Príklad: láska, dôvera, viera, nádej, dialóg, pravda, sloboda, dôstojnosť, zodpovednosť, vzťahy, hodnoty a rozhodnutia, identita – poznanie, život*). Napr. téma križiackych výprav – pojem sloboda, zodpovednosť.

Uvedená metóda je vhodná po výklade témy. Pomocou otázok a následných odpovedí žiakov sa preopakuje a učivo. Potom sa môže pripraviť burza pojmov, z ktorej si žiaci v skupinách vytiahnu jeden pojem a prehodnotia udalosť z pohľadu uvedeného pojmu. Zároveň na tento pojem formulujú definície (Nap. čo je sloboda v prepojení na danú situáciu, čo ňou nie je). Žiaci sa neučia definície iba bezmyslienkovitým memorovaním, ale postupne sa k nej dopracujú vlastnou úvahou.

Logický rebrík

Stratégia: cvičiť tvorivé písanie.

Obsah: vytvorenie logického deja na základe určených kritérií.

Cieľ: syntetizovať a prepájať získané vedomosti.

Žiaci dokážu prerozprávať historické udalosti, nedokážu prehodnotiť udalosť. Zvlášť pre žiakov vyšších ročníkov je potrebné vytvárať priestor na prepájanie vedomostí a skúseností.

Učiteľ rozdelí žiakov do skupín. Každá skupina dostane nákras rebríka, pod ktorým je napísaná udalosť a nad ktorým je napísaná sprievodná čnosť, ktorú je potrebné v udalosti vnímať (*Príklad: viera, dôvera, nádej, láska a pod.*). Úlohou žiakov je „vyjsť po rebríku“, t. z. – vytvoriť minimálne 5 logicky na seba nadväzujúcich viet tak, aby posledná veta bola uistením o hodnote čnosti, ktorá je súčasťou udalostí z dejín Cirkvi.

Doplňovanie textu

Stratégia: cvičiť využívanie znalostí.

Obsah: vytvorenie logického deja na základe určených kritérií.

Cieľ: využívať získané vedomosti.

Na základe vypočutých vedomostí žiaci vyplňujú pracovný list, v ktorom uplatňujú získané vedomosti, syntetizujú a hodnotia.

Príklad č. 1: Ignác z _____ bol pôvodom Španiel. V roku 1521 sa vo vojne zranil a to bolo dôvodom, aby sa hlbšie _____ . Na univerzite v _____ spoznal rovnako zmyšľajúcich mladých mužov, s ktorými založil nový _____ - _____. Ich krátky názov je _____ .

Čím sa odlišuje tento rád od iných, je jeho prísna disciplína a _____ voči pápežovi. Sú zakladateľmi vynikajúcich škôl, ktoré boli veľmi príťažlivé a slúžili v boji proti _____ v _____. Okrem toho začali konať misie v Ázii v _____ a na ďalekom Východe.

Príklad č. 2: Lutherove tri „LEN“ doplní, čo k tomu vyhlásil Tridentský koncil (1545-1563):

Nie „len Písmo“, ale „Písmo a _____“

Nie „len viera“, ale „viera a _____“

Nie „len milosť“ ale „milosť a _____“

Vieš sa vyjadriť aspoň k jednému z tých stanovísk?

Písmo _____

Viera _____

Milosť _____

Najdôležitejšie výsledky Tridentského koncilu boli: _____

Lexikón

Stratégia: cvičiť využívanie znalostí.

Obsah: vytvorenie banky pojmov.

Cieľ: sústreďovať získané vedomosti.

Na základe pochopenia nových pojmov si žiaci vytvárajú počas celého školského roka lexikón na vhodné kartičky.

Príklad:

Kalvinizmus – názov má od Kalvínovho učenia: Boh od večnosti určil, kto bude spasený a kto zatratený („predestinácia“).

Evanjelický – označenie od roku 1521 pre reformátorské, najprv „lutheránske“ hnutie. Z perspektívy Luthera bolo to označenie otázne, lebo to používali aj povstaleckí sedliaci. Náhradou za to bol od 1525 názov „protestantský“.

Evanjeliový – týkajúci sa evanjelia, napr. evanjeliový text podľa Jána

Ignác z Loyoly (1491-1556) španielsky šľachtic a zakladateľ jezuitského rádu. Pápež Pavol III uznal ich nový rád v 1540. Keď Ignác zomieral, jezuiti už mali okolo tisíc členov.

Jezuiti sú najvýznamnejším katolíckym rádom a boli dôležitou silou v protireformácii.

Odpustky – v Lutherovom čase chápali pod odpustkami odpustenie všetkých trestov za hriechy na príhovor Cirkvi.

Tridentský koncil (1545-1563) mal byť odpoveďou na reformáciu. Koncil sa sústredil hlavne na obnovenie katolíckej Cirkvi.

Panelová diskusia

Stratégia: cvičiť komunikačné schopnosti.

Obsah: vytvorenie priestoru pre vzájomné vnímanie a vysvetľovanie.

Cieľ: vysvetliť problém na základe získaných vedomostí.

Žiaci prejavia záujem o konkrétnu tému, ktorá vychádza z dejín Cirkvi. Majú možnosť pracovať s informáciami, ktoré majú k danej problematike. Inou možnosťou je vybrať si rolu – napr. spisovateľ, režisér, kňaz, lekár, vedec a pod. Žiaci formulujú svoje názory a predstavujú ich ostatným. Úlohou učiteľa je riadiť diskusiu. V závere nasleduje verifikácia – overenie správnosti jednotlivých postojov vzhľadom na dôsledky, ktoré dejinná udalosť v sebe nesie. Napr. Aký prínos má náš postoj k danej situácii?

Tvorivé metódy s využitím výtvarných techník

Časová priamka

Stratégia: rozvíjať chronologické videnie a objavovanie.

Obsah: vytvorenie časovej priamky v prepojení cir-

kevných a svetských historických udalostí.

Cieľ: zaradiť situáciu v konkrétnom čase.

Žiaci majú pripravenú časovú priamku – starovek, stredovek, novovek. Konkrétnu udalosť vyznačia na časovej priamke a pod ňou uvedú cirkevné a svetské historické udalosti. Zároveň uvedú i kľúčové historické udalosti, ktoré predchádzali konkrétnu udalosť.

Príklad:

→ STOROČIA →			
10.	11.		12.
910	16.7.1054	1073	1122
Cluny	Byzancia	Gregor VII.	Kalixt II.
Obnova nábožen- ského života	Východná schizma Rím - Byzancia	Boj o investitúru v Cirkvi	Wormský konkordát

Tvorivé metódy s využitím obrazu

Čítanie obrazu - charakteristika

Stratégia: umožniť hľadať a objavovať.

Obsah: pomenovanie situácie na obrazoch na pozadí historickej udalosti.

Cieľ: zaradiť situáciu v konkrétnom čase a prepojiť s dejinami Cirkvi.

Učiteľ rozdelí žiakov do skupín a každej skupine rozdá pracovný list s obrazom. Úlohou žiakov je charakterizovať znázornenú situáciu na obraze a naformulovať názvy obrazom.

Inou možnosťou je dať žiakom obraz tej istej udalosti, ale od rôznych autorov, pričom tvorivým vnímaním môžu žiaci hľadať súvislosti i rozdiely a porovnávať obrazové znázornenie.

Príklad:

Obrázok č. 1

<http://www.wikipaintings.org/en/giorgio-vasari/catherine-of-siena-escorted-pope-gregory-xi-at-rome-on-17th-january-1377>

Obrázok č. 2

http://www.terminartors.com/artworkprofile/Giovanni_di_Paolo-St_Catherine_before_the_Pope_at_Avignon

Obrázok č. 3

<http://www.viaesiena.it/it/caterina/itinerario/santuario-casa-di-santa-caterina/chiesa-del-crocifisso>

(pokračovanie na nasledujúcej strane »)

Tvorivé metódy s využitím dramatických metód

Pantomíma v kruhu

Stratégia: umožniť intuitívne vyjadrovanie.

Obsah: ilustrácia historickej udalosti pomocou pantomimického vyjadrenia.

Ciel: transformovať dynamický text.

Úlohou učiteľa je pripraviť žiakov na pantomimické znázornenie historickej udalosti (*Príklad: príchod sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu*). Žiaci si vyberú svoju rolu. Má byť dostatok rolí pre všetkých. Úlohou žiakov je pripraviť si možné rekvizity a jednoduché kostýmy, napr. využiť symboly farieb pomocou krepového papiera. Učiteľ vyzve žiakov, aby sa postavili do kruhu, resp. vhodne vyhradil iný priestor pre znázorňovanie pantomímy. Priebeh pantomímy spočíva v tom, že učiteľ pomaly číta text a žiaci sa postupne pohybujú smerom do stredu kruhu (vpred), smerom od stredu (vzad) a znázorňujú pohybom a gestom to, čo je charakteristické pre ich rolu. Po ukončení ich úlohy sa žiaci posúvajú na svoje miesto do kruhu. Učiteľ pomaly číta text ďalej a postupne vystupujú postavy, ktoré sú v deji. Záver práce tvorí reflexia v pléne.

Scénka

Stratégia: umožniť intuitívne vyjadrovanie.

Obsah: ilustrácia historickej udalosti pomocou dramatického vyjadrenia.

Ciel: transformovať dynamický text.

Úlohou žiakov je pripraviť scénu k historickej udalosti (*Príklad: voľba pápeža*). Scénu môže predchádzať voľba predsedu triedy, pri ktorej sa žiaci vžijú do situácie vlastného zodpovedného rozhodovania a zdôvodňovania danej voľby.

Tvorivé metódy s využitím hudobných metód

Hudobné podfarbenie textu

Stratégia: cvičiť tvorivé počúvanie.

Obsah: hudobná ilustrácia konkrétnej historickej udalosti.

Ciel: rozvíjať situačnú a emotívnu tvorivosť.

Učiteľ rozdelí žiakov do skupín. Úlohou žiakov je v skupinách pripraviť čítanie textu s doprovodom jednoduchých Orffových nástrojov a pomocou brumenda alebo iných zvukov, ktoré sa hodia k danému textu.

Príklad: zhudobniť abstraktné pojmy - neistota, radosť, jemnosť, zvedavosť, obavy, hrubosť, strach a pod.

Tvorivé metódy s využitím symbolov a znamení

Tvorba plagátu v prepojení na symbol a znamenie

Stratégia: umožniť intuitívne vyjadrovanie.

Ciel: cvičiť „V tomto znamení zvíťazíš!“ – videnie cisára Konštantína. Kristus odhaľuje svoju tvár prostredníctvom nás. Plagát má byť znamení – znakom víťazstva (môže byť v tvare kríža) pre iných, znakom spásy a znamení slobody.

Albrecht Dürer: Modliace sa ruky – Doba 16. storočia – veľké nepokoje, vojny, sociálne napätie, nepriateľstvo kvôli vierovyznaniam.

(*pokračovanie na nasledujúcej strane »*)

<http://pekaraul.blogspot.sk/2008/06/obe-v-malej-dedinke-blzko-norinbergu.html>

Tvorivé metódy s využitím filmových ukážok

Sledovanie sekvencie historického filmu alebo dokumentu

Stratégia: cvičiť tvorivé videnie.

Obsah: sledovanie ukážky s využitím pracovného listu.

Cieľ: rozvíjať situačnú a emotívnu tvorivosť.

Pred sledovaním ukážky prejsť otázky z pracovného listu. Počas sledovania ukážky zamerať sa na hľadanie odpovedí. Po ukončení práce každý žiak predstaví svoje odpovede.

Príklad:

22 hláv – Jaško, Kalinaj
Bardoš Edmund č.123635
Dejiny kresťanstva I. a II.

Denník Anny Frankovej
Deti Ireny Sendlerovej
Dido
Dokument o sestre Zdenke
Eucharistické zázraky
Holocaust – dokument
Jachymovské peklo
Klenotníkov obchod, film
Tomáš Morus
Svätci a zakladatelia rádov
Misia
Misionári sveta
Moja misia I.
Moja misia II.
Môj otec Gulag
Munk – milovať až do zabudnutia
Nickyho rodina, dokument
O bohoch a ľuďoch, film
Pilátova amnestia, dokument
Prežili sme gulag (Košťut), dokument
Quo vadis, film
Romero, film
Soviet Story (sov.príbeh), dokument
Svätá zem, dokument

Spracovala:
Klára Soľanová

ČASOVÁ PRIAMKA

Časovú priamku možno považovať za dôležitú pomôcku pri vyučovaní dejín Cirkvi a pri predstavovaní života svätcov. Možno je definovať, že je chronologickou postupnosťou časových bodov, ktorými sú najčastejšie roky, resp. storočia. Je vhodné, ak sú nanesené v pomerných odstupoch podľa skutočného chronologického deja. Vizuálna podoba časovej priamky môže byť vo vodorovnom alebo zvislom smere. Jednotlivým časovým bodom možno pridať presný rok (v storočí), miesto, názov, kľúčová postava danej udalosti, obrázok alebo iný krátky komentár vzťahujúci sa k danej udalosti. Nižšie uvádzame pomôcku časových priamok, ktoré možno využívať vo vyučovaní.

NARODENIE JEŽIŠA KRISTA

→ STOROČIA →			
1.			
1. pred Kristom			
20	4 – 6	27	28-30
Herodes obnovuje jeruzalemský chrám	Narodenie Ježiša Krista	Vystúpenie Jána Krstiteľa	Ježišovo verejné účinkovanie

POČIATKY CIRKVI

→ STOROČIA →			
1.			
30	30	34	37
Ukrižovanie a smrť Ježiša Krista	Turíce - Zoslanie Ducha Svätého	Obrátenie sv. Pavla	Kresťanská obec v Antiochii

MISIJNÉ CESTY SV. PAVLA

→ STOROČIA →			
1.			
47-48	49-52	53-58	50
Prvá misijná cesta sv. Pavla	Druhá misijná cesta sv. Pavla	Tretia misijná cesta sv. Pavla	Apoštolský snem v Jeruzaleme

MUČENÍCKA SMRŤ APOŠTOLOV

→ STOROČIA →			
1.			
64/67	67	54-68	100
Mučenícka smrť sv. Petra apoštola	Mučenícka smrť sv. Pavla	Prenasledovanie za cisára Nera	Smrť posledného apoštola sv. Jána

PRENASLEDOVANIE KREŠŤANOV

→ STOROČIA →				
1.	2.	3.		4.
60 - 199	200 - 249	249 - 284	284 - 305	
Prenasledovanie jednotlivcov	Útok na organizáciu Cirkvi	Prenasledovanie všetkých kresťanov	Prenasledovanie všetkých kresťanov za cisára Diokleciána	

SLOBODA PRE CIRKEV

→ STOROČIA →			
4.			
25.7.306	312	13.06.313	20.05.325
Konštantín – rímsky cisár	Konštantín víťazí nad Maxenciom	Milánsky edikt	Prvý Nicejský koncil arianizmus

CIRKEVNÍ OTCOVIA

→ STOROČIA →			
4.			
330 - Cezarea	339 - Miláno	340 - Carihrad	354 - Hippo
Sv. Bazil Veľký	Sv. Ambróz	Sv. Ján Zlatoústý	Sv. Augustín

6. – 10 . storočie – APOŠTOLI EURÓPY

→ STOROČIA →			
6. - 10.			
Sv. Patrik	Sv. Bonifác	Sv. Cyril a Metod	Sv. Columban
Írsko	Nemecko - Germáni	Slovania	Francúzsko- Galia

6. – 10. storočie – APOŠTOLI EURÓPY

→ STOROČIA →		
6. - 10.		
	480 - Nursia	529 – Montecassino
Augustín z Canterbury	Sv. Benedikt	
Anglicko	Taliansko	Vznik kláštora benediktínov

ROZDELENIE KREŠŤANOV

→ STOROČIA →			
10.	11.		12.
910	16.7.1054	1073	1122
Cluny	Byzancia	Gregor VII.	Kalixt II.
Obnova náboženského života	Východná schizma Rím - Byzancia	Boj o investitúru v Cirkvi	Wormský konkordát

ROZDELENIE KREŠŤANOV

→ STOROČIA →			
12.		13.	
1095 - 1291 križiacke výpravy			
1115 - Clairvaux	1143 – bludy	1209 – Assisi	1231 – Gregor IX.
Sv. Bernard Kláštor cisterciánov	Hnutie katarov a albigencov	Sv. František Rád františkánov	Pápežská inkvizícia

ROZDELENIE KREŠŤANOV

→ STOROČIA →			
15.		16.	17.
06.07.1415	30.05.1431		1633
Upálenie Jána Husa v Kostnici	Upálenie Jany z Arku		Proces s Galileo Galilleim

ZÁPADNÁ PÁPEŽSKÁ SCHIZMA

→ STOROČIA →				
14.			15.	
1309	1347	1377	1409	1417
Avignonské zajatie Klement V.	Katarína Sienská nar.	Gregor XI. sa vrátil Avignonu do Ríma	Koncil v Pise trojpápežstvo Ján XXIII.	Koncil v Kostnici - Martin V. – pápežská schizma skončila

UNIVERZITY – TRIDENTSKÝ KONCIL

→ STOROČIA →					
13.			16.		
1150 - Paríž	1215	1225 - Aquino	1534 - Loyola	1554 -1563	1563- Boromeo
Sorbonna Prvá univerzita	Sv. Dominik dominikáni	Tomáš Akv. nar.	Sv. Ignác jezuiti	Trid. koncil	Sv. Karol Borom. Milán. arcibiskup

REFORMÁCIA

→ STOROČIA →			
16.			
31.10.1517	06.07.1535	1536	1545-1563
Martin Luther priobil 95 téz proti odpustkom na bránu wittenberského kostola	Thomas Morus poprave- ný pre nepodriadenie sa Henrichovi VIII.	Ján Kalvín vystúpil vo Švajčiarsku	Tridentský koncil

FRANCÚZSKA REVOLÚCIA

→ STOROČIA →			
16.			
14.07.1789	26.08.1789	12.07.1790	1725 1732
Útok na Bastillu Francúzska revolúcia	Deklarácia práv človeka a občana	Občianska ústava duchovenstva	Rehoľa pasionistov Rehoľa redemptoristov

18. - 19. STOROČIE

→ STOROČIA →			
18.	19.		
1798	1814	1815	1841
Napoleon v Ríme Zajatie pápeža Pia VI.	po 5-ročnom vyhnanstve návrat Pia VII. do Ríma	Sp. Kapitula Činnosť kňaz. seminára	Ján Bosko Činnosť v Turíne

19. STOROČIE

→ STOROČIA →				
19.				
1851	11.02.1858	1859	1869-70	1891
Štefan Moyzes	Sv. Bernadeta	Ján Bosko	Prvý vatikánsky koncil	Lev XIII.
Biskup v Banskej Bystrici	Zjavenie P. Márie v Lurdoch	Činnosť saleziánov		Sociálna encyklika Rerum novarum

20. STOROČIE

→ STOROČIA →				
20.				
1910	28.07.1914	13.05.1917	28.10.1918	1928
Pius X.	Prvá svet. vojna	Fatima	Vyhlasenie ČSR	Pius XI.
Sv. prijímanie		Zjavenie P. Márie		Sedembolestná P. M. Patrónka Slovenska

20. STOROČIE

→ STOROČIA →				
20.				
1921	16.08.1938	14.03.1939	01.09.1939	08.05.1945
Nitra	Ružomberok	prez. Dr. Tiso	Poľsko	SR
Biskupi: Kmeťko, Blaha, Vojtaššák	Andrej Hlinka zomrel, nar.1864 Černová	Vznik SR	Druhá svet. vojna	Koniec 2. svet. vojny, zahynulo 55 mil. ľudí

PREHĽAD BISKUPOV

→ STOROČIA →				
20.				
13. 02. 1921 v Nitre	1926	1927	1972	marec 1973
Prví slov. biskupi: Karol Kmeťko – nitr. Marián Blaha – b.b. Ján Vojtaššák – spiš.	ďalší biskupi: Pavol Jantusch-trn. Michal Bubnič – rožň. Jozef Čársky – koš ako administrátori	Gr.k.biskup: Pavol Gojdič – preš.	Slovensko nemá žiadneho biskupa (Róbert Pobožný – rožň. – zomrel)	biskupi: Ján Pásztor-nitr. Július Gábriš-trn. Jozef Feranec-b.b.

PRENASLEDOVANIE CIRKVI

→ STOROČIA →				
20.				
25.02.1948	1949 - 1950	15.1.1951	13.-14.04.1950	25.03.1988
Komun. prevrat 40-roč. prenasled. Cirkvi	Zákony proti Cirkvi	uväznenie slov. biskupov Vojtaššák, Buzalka, Gojdič	Barbarská noc, zrušenie mužs. kláštorov a odve- čenie rehoľníkov	Manifestácia za nábož. slobodu v Bratislave

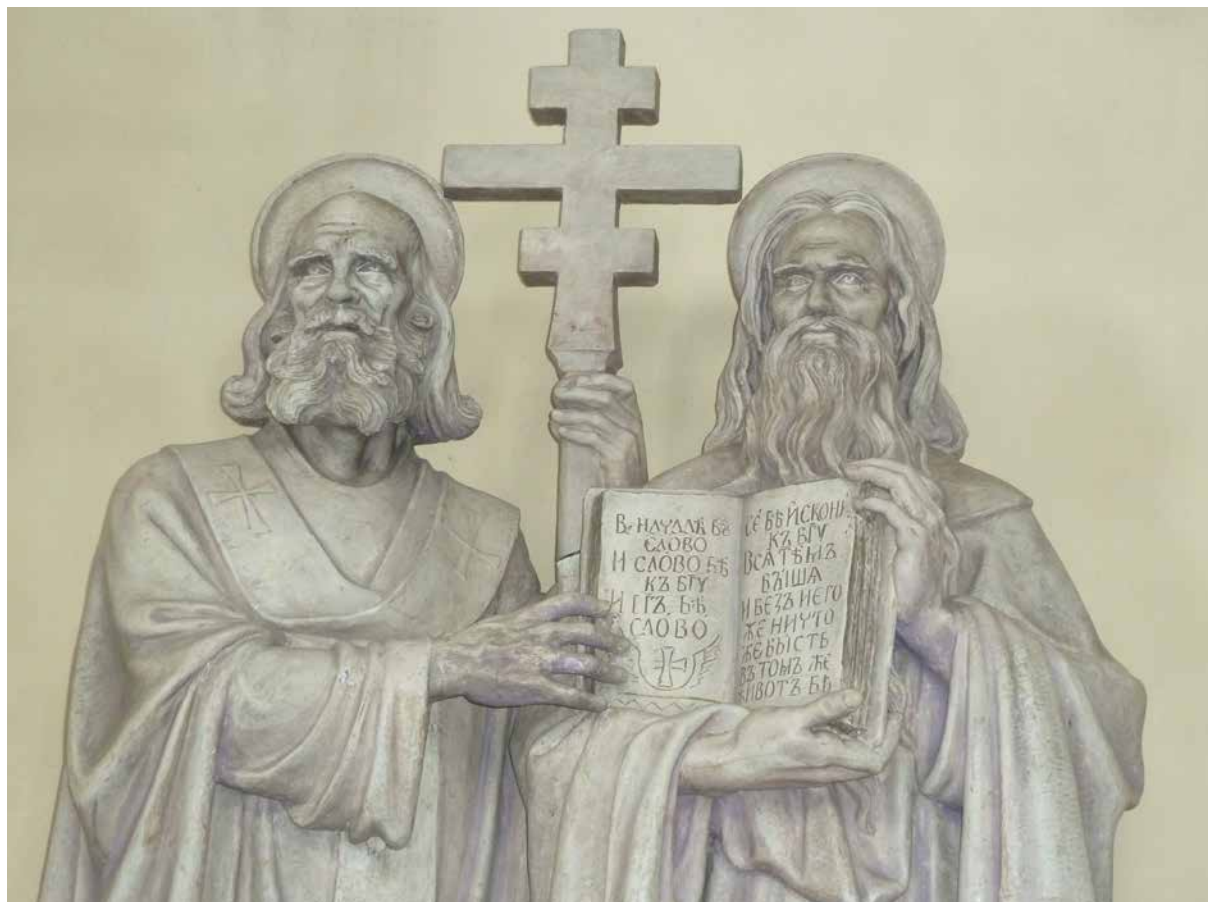
SLOVENSKÁ CIRKEVNÁ PROVINCIA

→ STOROČIA →			
20.			
30.12.1977	1989-1990	31.3.1995	1.1.1993
Zriadená Slovenskej provincie - Pavol VI.	Vysviacka nových slov. biskupov	Zriadená Košická pro- vincia	Vznik SR

SEDEMBOLETNÁ PANNA MÁRIA

→ STOROČIA →			
18.	19.	20.	
1717	1814	1966	1984
Benedikt XIII. schválil úctu Sedemboľ. P. Márie a ustanovil jej sviatok	Pius VII. na znak vďač- nosti za šťastlivý návrat z Napoleonovho zajatia zvýšil liturgický stupeň sviatku a jeho slávenie rozšíril na celú Cirkev	Pavol VI. Vyhlásil Se- dembolestnú za hlavnú patrónku Slovenska	Ján Pavol II. – povýšil marián. svätýňu na Bazi- liku minor

Prevzaté z pracovného zošita pre 7.ročník, KU Ružomberok,
Katedra katecheticky a praktickej teológie, 2006.

POČIATKY KREŠŤANSTVA U NÁS – DODATKOVÁ TÉMA

Cieľová skupina:

žiaci ZŠ

Kognitívny cieľ:

Opísať počiatky kresťanstva u nás.

Afektívny cieľ:

Prehodnotiť súčasný význam evanjelizácie.

Psychomot. cieľ:

Osvojovať si hodnotu kresťanského prostredia.

Metódy:

práca s mapou, práca s textom Svätého písma

Pomôcky:

Mapa s vyznačením ciest sv. Pavla, mapa Európy s vyznačením pôsobenia sv. Cyrila a Metoda, text Svätého písma Jn 1,1-5; Sk 2, 41, obraz sv. Cyrila a Metoda (prípadne i obrazy ostatných apoštolov), pieseň JKS 504 Ajhľa skvie sa oltár Pána slávy

ÚVOD

1. Modlitba

Učiteľ má na kartičkách mená každého žiaka triedy. Kartičky sú v nádobe alebo vo vrecúšku. Jeden žiak príde a vytiahne kartičku, meno však nevidí. Meno prečíta iba učiteľ. Žiaci sú oboznámení, že sa budú pri úvodnej modlitbe modliť za spolužiaka, ktorého meno je na vytiahnutej kartičke. Nakoľko nikto nevie, či to nie je on sám, žiaci sú motivovaní k svedomitejšiemu prístupu k modlitbe.

2. Motivácia

Učiteľ ukáže žiakom obraz dostatočne veľký a žiaci sa majú pokúsiť čítať slová, ktoré sú tam napísané. Ak postupne na to prídu, učiteľ sa opýta, kde sa nachádzajú uvedené slová. Vezme Sväté písmo a dá prečítať žiakovi úryvok z Jánovho evanjelia (Jn 1,1-5). Po prečítaní kladie otázku, kto môžu byť tie postavy, ktoré uvedený text držia v rukách? Žiaci by mali prísť na to, že sú to sv. Cyril a sv. Metod.

HLAVNÁ ČASŤ

1. Výklad

Učiteľ položí Sväté písmo na viditeľné čestné miesto, môže sa vedľa neho zapáliť svieca a postupne hovorí o tom, že sv. Ján nazýva Ježiša Krista Slovom. Bol to výraz, ktorému ľudia rozumeli. Vedeli, že tým myslí Božieho Syna. Veľkým apoštolom národov a ohlasovateľom Ježiša Krista bol sv. Pavol. Ukážeme žiakom mapu a ukážeme jeho pôsobenie – misijné cesty sv. Pavla. Potom môžeme poukázať na apoštola sv. Petra a jeho pôsobenie v Ríme. V 4. storočí, keď cisár Konštantín dal kresťanom slobodu, Božie slovo sa postupne šírilo do ďalších častí Európy. Na naše územie prichádzajú slovanskí vierozvestovia v roku 863 (ukážeme na mape mesto Solún a smer ich cesty). Priniesli evanjelium v hlaholskom jazyku, ktoré preložili do staroslovienčiny. Prvé slová, ktoré boli preložené a odzneli v zrozumiteľnom jazyku našich predkov, boli práve tie, ktoré sme videli na obrázku.

2. Práca žiakov

Učiteľ vyzve žiakov, aby sa zamysleli nad tým, čo nasledovalo po tom, keď naši predkovia počuli svedectvo o Ježišovi, ktorý za nás vykúpil svojou predrahou krvou. Ako pomôcku žiaci dostanú súradnice Sk 2,41. Ostatné súradnice si s pomocou učiteľa môžu vyhľadať a porovnať. Ide hlavne o evanjelizáciu sv. Petra a sv. Pavla. To porovnajú s pôsobením sv. Cyrila a Metoda. Pracujú v malých skupinách.

3. Rozhovor

Učiteľ rozpráva so žiakmi o tom, koľko nástrah hrozilo počas našich národných dejín, aby kresťanstvo vymizlo zo života ľudí. Nakoľko sú žiaci schopní, môžeme s nimi hovoriť o reformácii, jezuitskej misii alebo o období komunizmu a prenasledovania kresťanov v 20. storočí.

ZÁVER

1. Formácia

Učiteľ zhrnie poznatky žiakov z rozhovoru, doplní a nabáda žiakov, aby si vážili všetky kresťanské hodnoty a šírili evanjelium.

Modlitba

Z JKS si vypočujú pieseň č. 504 Ajhľa skvie sa oltár Pána slávy <http://www.youtube.com/watch?v=CoJ-9vpU5MNI>, a na základe slov piesne napíšu vlastnými slovami modlitbu vďaka za tých, ktorí v minulosti ale i dnes sú šíriteľmi evanjelia. Recitovanie modlitby je záverečnou spoločnou modlitbou stretnutia.

Spracovala:
Klára Soľanová

PRÍMESTSKÝ TÁBOR PRE DETI NA TÉMU: VERÍM V BOHA

Vysvetlenie témy tábora

Prežívame Rok viery, v ktorom sa častejšie zamýšľame nad vierou, ako darom, ktorý má rásť v našich srdciach. Samotné vyznanie viery obsahuje skutočnosti, ktoré nám odovzdali apoštoli. Na celom svete vyjadrujú kresťania svoju príslušnosť k Bohu Otcovi, Ježišovi Kristovi, jeho Synovi a Duchu Svätému tým istým slovom. Je to slovo VERÍM. Keď sa rozhodneme povedať Bohu svoje „áno“, mali by sme vedieť, pre čo sme sa rozhodli. Preto je dôležité pre každého kresťana naučiť sa poznať a správne chápať základy svojej viery.

Nech tieto námety na letný tábor prehĺbia našu vieru, aby sme sa stali soľou zeme a svetlom sveta – nasledovníkmi Ježiša Krista.

DEŇ	Program			
		Symbol	Téma	Aplikácia
<i>Pondelok</i>	Verím	Cesta	Kto som? Prečo verím?	Ďakovať za svoj život. Byť darom pre ostatných
<i>Utorok</i>	Verím v Boha Otca	Srdce	Láska	Prežívať Božiu lásku
<i>Streda</i>	Verím v Ježiša Krista	Križ	Vykúpenie	Prijať Ježiša Krista za svojho spasiťeľa
<i>Štvrtok</i>	Verím v Ducha Svätého	Oheň	Posvätenie	Prijať posilu a moc Ducha Svätého
<i>Piatok</i>	Verím v Cirkev	Kruh	Spoločenstvo	Cirkev ako spoločenstvo, v ktorom mám svoje miesto, úlohu a službu

Zoznamovačka (niekoľko návrhov pre lepšie poznanie detí sú uvedené v prílohe)

Ak je veľa detí, môžeme ich rozdeliť do skupiniek (každá skupina môže mať svoj názov, tričká inej farby, menovky)

PRVY DEŇ

Kto som? Prečo verím?

Symbol: Cesta

Deťom sa snažíme pomôcť objaviť krásu ľudskej osoby – stvorenej na Boží obraz. Pomôžeme im odpovedať na otázky „Kto som?“ „Na čo som tu?“ „Prečo verím?“

Prečítame text o stvorení človeka (Gn 1, 26-31)

Nato Boh povedal: „Urobme človeka na náš obraz a podľa našej podoby! Nech vládne nad rybami

mora i nad vtáctvom neba, i nad dobytkom a divou zverou a nad všetkými plazmi, čo sa plazia po zemi!“ A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, muža a ženu ich stvoril. Boh ich požehnal a povedal im: „Plodte a množte sa a naplňte zem! Podmaňte si ju a panujte nad rybami mora, nad vtáctvom neba a nad všetkou zverou, čo sa hýbe na zemi!“ Potom Boh povedal: „Hľa, dávam vám všetky rastliny s plodom semena na povrchu celej zeme a všetky stromy, majúce plody, v ktorých je ich semeno: nech sú vám za pokrm! Všetkým zverom zeme a všetkému vtáctvu neba i všetkému, čo sa

hýbe na zemi, v čom je dych života, (dávam) všetku zelenú trávu.“ A stalo sa tak. A Boh videl všetko, čo urobil, a hľa, bolo to veľmi dobré. A nastal večer, a nastalo ráno, deň šiesty.

Hlavná časť:

O tejto stati Svätého písma sa dá rozmýšľať aj niekoľko dní. Človek je skutočne nádherný tvor. Má krásne telo, elegantné prejavy, rôzne schopnosti. Nič na ňom nie je zbytočné. Má nevídané schopnosti, dokáže množstvo všelijakých vecí. Človek je skutočne Božie majstrovské dielo. My si však všimnime slová, v ktorých sa hovorí, že Boh stvoril človeka na svoj obraz. Čo to znamená na svoj obraz? Ja, ty, sme jeho obraz? Keď sa pozriem do zrkadla, môžem povedať, že sa podobám na Pána Boha? Má Boh oči, uši, ústa, ramená, telo?

To je nesprávny pohľad. Človek je stvorený na Boží obraz svojou dušou. Teda ľudská duša má v sebe niečo, čo má Boh. Človek sa podobá na Boha rozumom a slobodnou vôľou. Teda keď je múdry a čisto miluje, vtedy sa najviac podobá Pánu Bohu. Boh nás stvoril, takže sme jeho deti. Všetci! Teda všetci máme rovnakú dôstojnosť. Aj preto sa oslovujeme bratia a sestry.

Ako je to s túžbami, ktoré do nášho srdca vložil Boh? Človek počas svojho života nosí vo svojom srdci rôzne túžby. Neustále po niečom túži, usiluje sa čosi dosiahnuť, túži po veciach, po ľuďoch, chce byť šťastný. Hľadá pravdu, zmysel života, niečo, čo ho naplní, poniesie ďalej, uspokojí. Len čo dosiahne splnenie jednej túžby, pracuje na splnení inej, druhej. Medzi týmito túžbami je jedna, veľmi dôležitá túžba a to je túžba po Bohu.

Ako sa v nás prejavuje túžba po Bohu?

Túžba po Bohu – Božie volanie sa môže prejavíť najrôznejšími spôsobmi: pri stretnutí dvoch ľudí, v hlbokom zážitku prírody, v zdanlivej náhode (náhoda v živote kresťana neexistuje), v trápení, v radošti, v hlase svedomia, v Božom slove. Záleží na nás, aké pozorné a citlivé je naše srdce otvoriť sa Bohu.

Človek, ktorý si uvedomuje v sebe túžbu po Bohu

vyhľadáva príležitosti, ako lepšie spoznať Boha. Rád číta knihy o Bohu, rád sa rozpráva o Bohu s inými, rozmýšľa a uvažuje o „božích veciach“, rád sa modlí, do kostola na sv. omšu prichádza s radosťou, vyhľadáva kresťanské spoločenstvá.

Tak vstupuje do vzťahu s Bohom, do spoločenstva s ním, začína veriť, stáva sa veriacim – t. j. dáva Bohu odpoveď.

Meditácia:

V súčasnosti je veľký dar stretnúť dobrého človeka. Krása človeka spočíva v jeho pokoji, prirodzenosti, radošti, láske, odvahe, múdrosti, sile, odovzdanosti, pokore, elegancii, šarme, vtipе - keď je v ňom Boh. Človek je taký krásny, že keď ho Boh stvoril, Sväté písmo poznamenáva toto: Keď videl čo urobil - bolo to veľmi dobré. Všimli ste si? Pri stvorení vesmíru, hviezd, zvierat, po každom dni... je v Písme poznámka, že je to dobré. Ale teraz, pri človekovi je to ešte viac zvýraznené – píše sa, že je to veľmi dobré. Človek má na tejto zemi najväčšiu hodnotu. Všetky bohatstvá, krásy zeme sú dokopy menej, než jedna ľudská duša.

A Boh dal duši ešte krásnu ozdobu. Pri stvorení sme mali milosť posväcujúcu a s ňou večný život. Ide o stav, schopnosť mimoriadnym spôsobom prijímať lásku, krásu, dobrotu, poznanie, slávu, schopnosť, aby v nej býval Boh so svojou nádhrou, vôňou, bohatstvom, so všetkým, čím je. Ale ešte jeden dôkaz, že je to tak: Boží Syn Ježiš Kristus za nás zomrel, lebo pozná cenu duše a chce, aby sme boli šťastní. Ale o tom budeme hovoriť ďalší deň.

Aktivita: Objaviť hodnotu človeka a seba

Je veľmi dôležité poznať seba, svoje vlastnosti. Pretože ten, kto sa pozná, môže so sebou pracovať. Môže pomenovať mnohé veci, ktoré má v sebe a môže sa posúvať smerom k Bohu. Poznávať seba sa dá rôznym spôsobom a je to dlhá cesta. Potrebujeme odhaliť niektoré svoje vlastnosti, pomenovať ich a dať ich do súvisu s Pánom Ježišom. Preto dnešná aktivita sa o to pokúsi a prevedieme ju ako súťaž.

- Pripravíme malé lístočky, tak aby sa ušiel každému jeden. Už dopredu napíšeme na ne niektorú

ľudskú vlastnosť ako: pokoj, radosť, láska, odva-
ha, múdrosť, pevná vôľa, pokora, dôvera, eleganc-
cia, šarm, vtip, dobrota, veľkodušnosť...

- Deti si losujú po jednom lístočku. Vysvetlí sa im, že majú za úlohu predstaviť, zahrať tú vlastnosť, ktorú majú napísanú na lístku. Avšak ju nepre-
zrádzajú slovom.
- Potom postupne idú za dvere a pripraví sa, aby predviedli predstavenie vylosovanej vlastnosti. Ostatní hádajú, o akú vlastnosť človeka ide. Keď uhádnu, dieťa nech predstaví túto vlastnosť aj slovom. Každý súťaží za seba.
- Nakoniec sa súťaž vyhodnotí, prípadne odmení.

Aplikácia:

Zamyslieť sa, čím ma obdaroval Pán Boh – akými vlastnosťami. Poďakujem sa mu za to a budem sa snažiť uviesť tento dar aj do života – poslúžiť ním niekomu.

Príbeh: Kňaz sa prechádzal po dvore fary. Od skupinky detí sa odčlenil Matúš a prihovoriť sa pátrovi: „Duchovný otče, myslím si, že Boh nás mal inak stvoriť...“

„Ako Matúš?“ zvolal prekvapene pán farár. „Čože to vravíš? Či sa ti niečo nepáči na Božom stvorení a na človekovi?“

„No viete,“ okúňal sa malý vševied, „mal nás stvoriť tak, aby sme ho stále milovali, aby sme sa mali radi aj v skupinke a nikdy nezehrešili. A bol by pokoj.“

„Hm, ale to by sme neboli slobodní...“ zareagoval duchovný otec a nastalo ticho, v ktorom každý rozvíjal svoje myšlienky.

„No a čo. Načo sloboda. Je tam toho...“ vyhrkol Matúš. Kňaz pokýval ramenami a pokračoval:

„No, bez slobody by sme museli mať Pána Boha, ľudí, všetkých vždy radi... Nieže by to nebolo dobré, ale bolo by to nasilu. To by ani Pán Boh nevedel, kto ho má rád a kto nie... Kto chce byť s Ním a kto nie... Lebo by ho musel každý mať rád. To by nebolo ono. Boli by sme otrokmi, robotmi, ktorí musia konať len tak a tak. Teda museli by milovať, možno umelo sa usmievať, vždy druhému bozkávať ruky... Vieš Matúš, to by nebolo ono. Človek by nebol sám sebou. Láska musí byť slobodná. Milovať musíš chcieť sám.“

Opäť nastalo ticho. Mladík zvrátil člo a po chvíli vyriekol:

„Asi máte pravdu. Musím o tom ešte porozmýšľať.“
Nebeský Otec „sa zaľúbil do človeka.“ Vtiahol ho do svojich tajomstiev. Stvoril ho na svoj obraz. Dal mu nesmierne schopnosti – rozum a slobodnú vôľu – ktorými ho urobil podobným sebe, aby bol schopný nádherného vzťahu k nemu – lásky. Boh stvoril „bytosť, ktorú chce mať ako partnera pre dialóg, pre spoločenstvo a spoluprácu.“ Preto mu daroval najväčší dar – slobodu.

Ďalšie aktivity:

1. S deťmi je dobré rozvinúť debatu o tom, čo sa im na človeku najviac páči a čo nie. Rozhovor sa dá usmerniť aj tak, aby sa predstavili vlastnosti z vyššie uvedenej súťaže - hry.

2. Môžeme sa porozprávať aj o tom, čo sa učia v škole o pôvode človeka, aký názor majú na pôvod človeka ateisti.

3. Deťom kladieme rôzne otázky o človeku a kto vie, odpovie. (Napríklad koľko má človek kostí, z čoho je zložené telo človeka – ktoré prvky sú ako zastúpené, aké sú športové výkony, aké sú rôzne ľudské rekordy...) Opäť sa môže súťažiť a na konci je vyhodnotenie i odmena. (Otázky i odmeny si tiež vopred pripravíme.)

4. Vhodné je sa porozprávať aj o ľuďoch z vášho kostola. Ktorí sú pre vás osobnosťou, prečo si ich vážite, ako sa im dá pomôcť...

Aktivita na záver: Deti dostanú papier v tvare ces-
ty, na ktorý si napíšu formou časovej priamky, uda-
losti od narodenia, krstu, škôlky, školy, prvého sv.
prijímania... až po dnešný deň. V aktivite zhrnieme
všetko to, čo sme dnes hovorili. (Život ako dar...)
Predsavzatie na celý deň: Vážiť si seba ako jedinečnú
osobnosť, originál, stvorený na Boží obraz a podobu,
obdarený množstvom darov a talentov. Dnes sa bu-
dem snažiť využívať svoje dary a talenty v službe Bohu,
na budovanie Božieho kráľovstva, v službe ostatným.

*Na záver sa môžeme s deťmi zahrať hru, zaspievať
pieseň, alebo ísť na svätú omšu.*

DRUHÝ DEŇ

Verím v Boha Otca

Symbol: Srdce

Vo Svätom písme nájdeme veľa textov, ktoré nám hovoria o tom, aký Boh nie je ale i to, aký Boh je. Starozákonný človek to nemal ľahšie ako my. Žil v čase, keď mnohé národy okolo neho vyznávali rôzne božstvá a tak udržať si vieru v jedného pravého Boha a mať o ňom správny obraz, nebolo vždy jednoduché.

Prečítame **Ž 23** – *Dobrý pastier*
Pán je môj pastier, nič mi nechýba:
pasie ma na zelených pašienkach.
Vodí ma k tichým vodám,
dušu mi osviežuje.
Vodí ma po správnych chodníkoch,
verný svojmu menu. —

I keby som mal ísť tmavou dolinou, nebudem sa
báť zlého,
lebo ty si so mnou.
Tvoj prút a tvoja palica,
tie sú mi útechou. —
Prestieraš mi stôl
pred očami mojich protivníkov.
Ležeš mi olej na hlavu
a kalich mi naplňuje až po okraj. —

Dobrota a milosť budú ma sprevádzať
po všetky dni môjho života.
A budem bývať v dome Pánovom
mnoho a mnoho dní.

Práca s biblickým textom:

Na vopred rozdáný evanjeliový text každý účastník sám zvýrazní alebo podčiarkne tri slová alebo vety, ktoré ho zaujali a s ktorými by sa vedel podeliť s inými ľuďmi. V skupinke sa môžu o tom porozprávať. Po ukončení činnosti každý povie nahlas iba slovo alebo vetu, ktorá ho zaujala, ktoré už nikto z účastníkov a ani katechéta nekomentuje.

Hlavná časť:

Boh nás miluje, stará sa o nás a záleží mu na nás. Keď povieme, že veríme v Boha, to znamená, že uznávame, že Boh existuje a že od neho všetko pochádza a k nemu sa všetko vráti. Túto pravdu uznávame, hoci Boha nevidíme, pretože nie je hmota. On je Duch - ten, kto prevyšuje tento hmotný svet a ľudský rozum. Človek nemôže vidieť lásku, dobro, spravodlivosť, ale vidí prejavy lásky, dobra, či spravodlivosti. To sú všetko pojmy nehmotné, ktoré človek nemôže vidieť svojím okom. Nebeského Otca môžeme spoznať cez jeho prejavy stvorenia a zjavenie sa človeku. A tak vieru v Boha môžeme definovať ako súhlas rozumu a vôle človeka s Božím zjavením. Izraelskému ľudu sa Boh zjavil ako jediný Boh: „*Počuj, Izrael, Pán je náš Boh, Pán jediný! A ty budeš milovať Pána, Boha svojho, celým srdcom svojím, celou dušou svojou a celou svojou silou*“ (Dt 6,4-5).

Meditácia:

Boh sa zjavil izraelskému ľudu, keď mu dal spoznať svoje meno. Boh prvý komunikuje – vytvára spoločenstvo s človekom (communicare – znamená deliť sa, zverovať sa, robiť niečo spoločným). Prezradiť svoje meno znamená dať sa spoznať iným, to znamená do istej miery vydať samého seba, aby sme sa sprístupnili, aby sme boli schopní dať sa dôvernejšie spoznávať. Boh sa svojmu ľudu zjavoval postupne, ale až zjavenie Božieho mena YHWH (Ja som, ktorý som), ktorého sa dostalo Mojžišovi v horiacom kríku sa ukázalo ako podstatné pre Starú i Novú zmluvu. Podstatou tohto mena zostáva informácia, že Boh je, že existuje. Boh je stvoriteľ všetkého, čo existuje. Zároveň to tiež znamená, že Boh je prítomný v každom momente nielen nášho života, ale celých dejín spásy. Boh existuje sám od seba. Nepotrebuje žiadnu inú príčinu na to, aby bol. Na rozdiel od neho všetko ostatné bolo stvorené.

Boh sa predstavuje ako „živý a verný Boh“ = „*Ja som Boh tvojho otca Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba*“ (Ex 3,6).

Izraelský ľud preto nevyslovuje Božie meno JAHWE, a to z úcty k jeho svätosti.

Boh nám zjavením svojho mena zjavil svoju vernosť, ktorá je od vekov a naveky, ktorá platí pre minulosť i pre budúcnosť. Boh, ktorý zjavuje svoje meno „Ja som“, zjavuje sa ako Boh, ktorý je vždy tu, prítomný pri svojom ľude, aby ho zachránil, aby bol s ním.

Rôzne pomenovania Boha

Ja som, ktorý som - JAHWE

Silný, Mocný - EL

Ten, ktorý má plnú moc - ELOHIM

Pán, Veliteľ, Sudca - ADONAI

Mocný - ŠADDAI

Svätý - KADOŠ

Najdôležitejším znakom Boha, ako ho vnímame my kresťania, je jeho trojedinnosť. Z troch monoteistických náboženstiev, ktoré existujú, len kresťanstvo vyznáva a verí v Boha v troch osobách. Táto viera spája všetkých kresťanov na svete. Katolícka cirkev vyznáva svoju vieru tak, že vyznáva jedného Boha v troch osobách: Otca i Syna i Ducha Svätého. Kresťania sú preto pokrstení „v mene Otca i Syna i Ducha Svätého“.

Aktivita:

Katechéta pripraví rozstrihanú modlitbu Otče náš. Každému rozdá jednu časť na jednom lístku v tvare srdca (symbol dňa), ktorá je spojená so slovami Otče náš. (Ak je počet detí väčší ako desať, môže vytvoriť skupiny).

Otče náš, ktorý si na nebesiach

Otče náš, posväť sa meno tvoje

Otče náš, príď kráľovstvo tvoje

Otče náš, buď vôľa tvoja

Otče náš, ako v nebi tak i na zemi

Otče náš, chlieb náš každodenný daj nám dnes

Otče náš a odpusť nám naše viny

Otče náš, ako i my odpúšťame svojim vinníkom

Otče náš a neuveď nás do pokušenia

Otče náš, ale zbav nás zlého. Amen.

Vedie rozhovor s prítomnými o význame jednotlivých slovných spojení. Na koniec slová modlitby pospájajú do tvaru srdca a spoločne sa pomodlia modlitbu Pána. Modlitba môže pokračovať prednesením vďačky a prosieb za rozličné potreby a okolnosti v našom živote.

Predsavzatie na celý deň: Budovať vzťah s Bohom, ktorý je náš Otec. „Náš“ znamená, že sme si navzájom bratmi a sestrami – som členom cirkvi, ako rodiny. (Cirkev ako dom srdca)

Na záver sa môžeme s deťmi zahrať hru, zaspievať pieseň, alebo ísť na svätú omšu.

TRETÍ DEŇ

Verím v Ježiša Krista

Symbol: Kríž

Sedíme v kruhu. Uprostred máme niekoľko obrazov Pána Ježiša. Pustíme pieseň o Ježišovi a počas nej žiaci pozorujú obrazy. Postupne si každý vyberie jeden obraz. Potom nasleduje rozprávanie žiakov o obraze, ktorý si vybrali.

Prečo som si vybral práve tento obraz?

O čom vypovedá tento obraz?

Akého Ježiša znázorňuje?

O akej udalosti hovorí?

Prečo mi je tento obraz Ježiša blízky?

A pod.

Hlavná časť:

Ako vyzeral Pán Ježiš nevieme, ani sa to v evanjeliách nedočítame. Bol vysoký, nízky, mal tmavé alebo svetlé vlasy? Na začiatku nebola potreba mať o Ježišovi nejaký obraz.

Prešlo veľa storočí, kým o tom veriaci kresťania začali premýšľať a zobrazovať Ježiša ako človeka na obrazoch, v umení. Pre kresťanov bolo dôležitejšie to, kým bol Ježiš a nie aký bol. Aj náš cieľ dnes je odhaliť, spoznať, kto je Ježiš.

V Ježišovi Kristovi prišiel na svet sám Boh. On sám je Božím slovom. Keď ho budeme počúvať, všimnúť si jeho život, spoznáme, čo je potrebné pre našu spásu. Najviac sa o Ježišom verejnom živote dozvedáme z evanjelií Nového zákona. Evanjelium (gréckeho pôvodu - euangelion) znamená: dobrá (radostná) zvesť. Je to posolstvo o Ježišovi Kristovi a jeho živote, učení, zázrakoch – Božích skutkoch, utrpení, smrti a zmŕtvychvstaní.

Evanjeliá - Nový zákon vznikol z viery Cirkvi. Za evanjelistov (pisateľov evanjelií pod vplyvom Ducha Svätého) považujeme sv. Marka, sv. Matúša, sv. Lukáša a sv. Jána.

Na časovej osi znázorníme napísanie jednotlivých evanjelií a ku každému priradíme vlastný symbol (Mt-človek, Mk-lev, Lk-býk, Jn-orol; symboly súvisia s úvodom evanjelií).

Evanjelium podľa Marka bolo napísané v roku 60 po Kristovi, Evanjelium podľa Matúša v roku 70 po Kristovi, Evanjelium podľa Lukáša medzi rokmi 80-85 po Kristovi a Evanjelium podľa Jána v rokoch 90-100 po Kristovi. Evanjelisti Matúš a Lukáš pri písaní svojich evanjelií čerpali z Markovho evanjelia.

Správy o Ježišom živote, smrti a zmŕtvychvstaní dosvedčujú, že Ježiš z Nazareta, narodený v Betleheme, je skutočne vteleným „Synom živého Boha“ (Mt 16,16). Poslal ho Otec, „aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu“ (1 Tim 2,4). V evanjeliách je Božie zjavenie dokonalé a úplné.

„Ale keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom a aby sme dostali adoptívne synovstvo“ (Gal 4, 4-5).

Meditácia:

Dobrá správa pre ľudstvo! Boh poslal svojho Syna. Ježiš v hebrejčine znamená: „Boh spasí“. Už pri Zvestovaní mu anjel dáva meno Ježiš, ktoré vyjadruje jeho poslanie - On vyslobodí ľud z hriechov. Ježiš nám ukazuje, ako ďaleko siaha Božia láska – Božie milosrdenstvo. Žiaľ, následkom dedičného hriechu

sme všetci náchylní k zlému. Hlavné rany po prvom hriechu sú: pýcha, lakomstvo, nečistota (smilstvo), závišť, hnev, lenivosť a obžerstvo (nemiernosť). Voláme ich hlavné hriechy, lebo z nich pochádzajú všetky ostatné hriechy a naše chyby. Sú aj hriechy proti bližnému - proti láske, ktorú v danom momente neposkytujeme - neprejavujeme, ani nežijeme. Keď nám nezáleží na spáse bližného. Tieto náklonnosti na hriech v sebe tlmíme a prekonávame v spolupráci s Božou milosťou a sebazaprením.

Meno Kristus sa stáva vlastným menom Ježiša preto, že dokonale splnil Božie poslanie, ktoré toto slovo znamená. Kristus pochádza z gréckeho prekladu hebrejského výrazu „Mesiáš“, čo znamená „pomazaný“. V skutočnosti boli v Izraeli pomazaní v Božom mene tí, čo mu boli zasvätení poslaním, ktoré pochádzalo od neho. Taký je prípad kráľov, kňazov, a v zriedkavých prípadoch aj prorokov. To mal byť jedinečným spôsobom aj prípad Mesiáša, ktorého Boh pošle, aby navždy založil jeho kráľovstvo. „Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých“ (Mt 20,28). Preto sa pravý zmysel jeho kráľovskej hodnosti ukázal až z výšky kríža. Po Ježišom zmŕtvychvstaní mohol Peter pred Božím ľudom vyhlásiť jeho mesiášsku kráľovskú hodnosť. Od mena Kristus sme dostali pomenovanie „kresťania“. Krstom máme aj my podiel na Kristovom kráľovskom, kňazskom a prorockom úrade.

Apoštol Peter vyznáva Ježiša ako „Krista, Syna živého Boha“ (Mt 16,16), a Ježiš Kristus mu slávnostne odpovie: „Toto ti nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach“ (Mt 16,17). Evanjeliá prinášajú správu o dvoch okamihoch - krste a premenení, keď bolo počuť hlas Otca, ktorý ho označuje ako „svojho milovaného Syna“. Toto kresťanské vyznanie sa objavuje tiež v úvode Markovho evanjelia (Mk 1,1) a rovnako pri zvolaní pohanského rímskeho stotníka pred Ježišom na kríži: „Tento človek bol naozaj Boží Syn“ (Mk 15,39).

Aktivita:

Z pripravených „bulvárnych“ časopisov vyberieme obrázky, ktoré znázorňujú spomínané hlavné hrie-

chy. Na pripravený plagát ich nalepíme. V hornej časti plagátu môže byť citát *Gal 4, 4-5* („*Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom, a aby sme dostali adoptívne synovstvo.*“) a do spodnej *1 Tim 2,4* („*Boh chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu*“). Cieľom aktivity je poukázať na zmysel Kristovej obety a zmŕtvychvstania. Na záver aktivity môžeme plagát symbolicky zavesiť, alebo pribiť na vopred pripravený drevený kríž (symbol dňa), čo vyjadruje Kristovo víťazstvo nad hriechom.

Záver:

Prví kresťania hovorili o Ježišovi ako o „Pánovi“ s úplnou samozrejmosťou a pritom si boli vedomí, že toto označenie bolo – v Starom zákone vyhradené výlučne Bohu. Ježiš im mnohými znameniami ukázal, že má Božskú moc nad prírodou, nad démonmi, nad hriechom i nad smrťou. Božský pôvod Ježišovho poslania sa naplno ukázal v jeho zmŕtvychvstaní. Pri stretnutí so vzkrieseným Ježišom apoštol Tomáš hovorí: „*Pán môj a Boh môj!*“ (*Jn 20,28*). Pre nás to znamená: Keď je Ježiš „Pán“, kresťan by nemal padnúť na kolena pred nijakou inou mocou, nemal by nad nim panovať žiadny hriech.

Predsavzatie na celý deň: Dnes častejšie ako inokedy prejavím vďačnosť Pánu Ježišovi, za jeho obetu, utrpenie, smrť a víťazstvo nad smrťou, vďaka čomu môžem žiť v Božej blízkosti. (V milosti posväcujúcej, v spravodlivosti a pokoji – šťastným životom).

Na záver sa môžeme s deťmi zahrať hru, zaspievať pieseň, alebo ísť na svätú omšu, alebo výlet do prírody.

ŠTVRTÝ DEŇ

Verím v Ducha Svätého

Symbol: Oheň

Deťom sa snažíme priblížiť udalosť Túríc – Zoslanie Ducha Svätého. Pred tým sa s nimi môže porozprávať o sviatostiach, ktoré už prijali. (krst, sviatosť

zmierenia, eucharistia). Snažíme sa poukázať na význam sviatostného života (života s Bohom) pre každého kresťana.

Prečítame text o zoslaní Ducha Svätého (*Sk 2, 1-13*). *Keď prišiel deň Túríc, boli všetci vedno na tom istom mieste. Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi; ako im Duch dával hovoriť.*

V Jeruzaleme boli Židia, nábožní ľudia zo všetkých národov, čo sú pod nebom. Keď sa teda strhol tento hukot, mnoho sa ich zbehlo a boli zmätení, lebo každý ich počul hovoriť svojím jazykom. I strčili a udivení vraveli: „Nie sú títo všetci, čo tu hovoria, Galilejčania? A ako to, že ich každý z nás počuje vo svojom vlastnom jazyku, v ktorom sme sa narodili? My, Parti, Médi, Elamčania, obyvatelia Mezopotámie, Judy a Kapadócie, Pontu a Ázie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a líbyjských krajov okolo Cyrény, prisťahovaní Rimania, Židia aj prozelyti, Kréťania i Arabi: počujeme ich vo svojich jazykoch hovoriť o veľkých Božích skutkoch.“ Všetci žasli a v rozpakoch si vraveli: „Čo to má znamenať?“ Ale iní s úsmeškom hovorili: „Sú plní mladého vína.“

Práca s biblickým textom:

Na vytlačený evanjeliový text, ktorý rozdá katechéta každému účastníkovi, červenou farbou podčiarknu alebo ináč zvýraznia slovo alebo vetu, ktorá ich prekvapila, nikdy doteraz si ju nevšimli, čiernou farbou podčiarknu slovo alebo vetu, ktorému/ktorej nerozumejú a zelenou farbou podčiarknu slovo alebo vetu, s ktorým/ktorou by sa vedeli podeliť s inými ľuďmi. Môžu pracovať aj v skupinke. Po ukončení činnosti každý povie nahlas iba slovo alebo vetu, ktorá ho zaujala. Katechéta a ani účastníci svoje výpovede navzájom nekomentujú. Na výzvu katechéta však v závere činnosti môžu účastníci svoje výpovede skomentovať, vyjadriť sa, zdôvodniť svoj objav a výber. Je to výchova k vyjadreniu svojho svedectva viery.

Jedna legenda hovorí o sedliakovi, ktorý kritizoval Pána Boha, že zle riadi počasie. Boh ho teda nechal, aby si ho on určoval sám. Sedliak zasial obilie, nechal výdatne pršať, potom zase svietiť slnko. Obylie rýchlo rástlo, dozrievalo, všetko svedčilo tomu, že úroda bude výdatná, ako nikdy predtým. Potom prišla žatva a s ňou trpké sklamanie. Klasy pod kosou neobyčajne podsakovali. Boli na pohľad síce veľké, ale vo vnútri prázdne. Sedliak totiž zabudol na vietor, na to neviditeľné vanutie, ktoré roznáša po kraji mrahy zúrodňujúceho peľu, bez ktorého nemôže a nie je skutočná úroda.

Ak pozorujeme svet okolo seba, spoznáваме, že sa v ňom deje čosi podobné, s tým rozdielom, že nejde o rozprávku či legendu, ale o skutočnú realitu. Človek chce budovať, stavať, plánovať, riadiť všetko sám. Ježiš nám však pri svojom odchode k Otcovi prisľúbil Ducha Svätého, pomocníka. Kto je tento Duch Svätý?

Hlavná časť:

Duch Svätý ako prvý prebúdza našu vieru (viera je Boží dar) a tým nám udeľuje nový život, ktorý spočíva v poznaní Otca a toho, ktorého Otec poslal na svet, Ježiša Krista. Duch Svätý je jedna z osôb Najsvätejšej Trojice, jednej podstaty s Otcom a Synom. Veriť v Ducha Svätého preto znamená klaňať sa mu rovnako ako Bohu Otcovi a Synovi. Duch Svätý prichádza do nášho srdca, aby sme ako Božie deti poznali svojho nebeského Otca a jeho záujem a starostlivosť o nás a tento svet.

Ježiš ešte pred svojou smrťou sľúbil učeníkom, že im pošle „iného Tešiteľa“ (porov. Jan 14,16), keď už nebude s nimi. Keď bol potom na učeníkov prvotnej Cirkvi vyliaty Duch Svätý, až vtedy spoznali, čo mal vlastne Ježiš na mysli. Prežili hlbokú istotu a radosť vo viere a dostali rôzne charizmy*, takže mohli prorokovať, uzdravovať a konať zázraky. V Cirkvi stále existujú ľudia, ktorí sú obdarení týmito darmi a prežívajú rovnaké skúsenosti.

* Charizmy, či už mimoriadne, alebo jednoduché, sú milosti Ducha Svätého, ktoré sú priamo alebo nepriamo užitočné Cirkvi, lebo sú zamerané na jej budovanie, na dobro ľudí a na potreby sveta. V spoločenstve Cirkvi Duch Svätý „rozdeľuje medzi ve-

riacich všetkých stavov osobitné milosti“. „Každý však dostáva prejav Ducha na všeobecný úžitok“ (1Kor 12,7).

Duch Svätý je neviditeľný, ale my ho poznávame prostredníctvom jeho činnosti, keď nám zjavuje Slovo a pôsobí v Cirkvi. Existencia Božieho Ducha je v Starom zákone vykreslená nejasne, no On hovoril ústami a pôsobil v životoch prorokov Izaiáša, Jeremiáša, Ezechiela a ďalších. Ako tretiu božskú osobu nám Ducha Svätého predstavuje až Ježiš Kristus.

Meditácia: Duch Svätý v živote Ježiša Krista

Ježišovi nedokážeme porozumieť bez Ducha Svätého. V Ježišovom živote sa tak ako nikde inde neprejavovala prítomnosť Božieho Ducha, ktorého nazývame Duchom Svätým. Duch Svätý povolal Ježiša k životu pod srdcom Panny Márie (porov. Mt 1,18). Duch Svätý potvrdil, že Ježiš je milovaný Syn Boží (porov. Lk 4,16-19), Duch Svätý ho viedol (porov. Mk 1,12) a dával mu životnú silu až do konca (porov. Jn 19,30). Na kríži Ježiš vydýchol svojho Ducha. Po zmŕtvychvstaní daroval učeníkom Ducha Svätého (porov. Jn 20,20) Tak prešiel Ježišov Duch aj do jeho Cirkvi: „Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás“ (Jn 20,21).

Na Ježiša zostupuje Duch Svätý v podobe holubice. Prví kresťania zakúsili Ducha Svätého ako pomazanie, ako živú vodu, ako víchricu alebo blčiaci oheň. Sám Ježiš hovorí o Duchu Svätom ako o Učiteľovi, Tešiteľovi, Zástancovi a Duchu pravdy. Vo sviatosťiach Cirkvi sa Duch Svätý udeľuje vkladáním rúk a pomazaním oleja.

Aplikácia pre život:

Na Turíce sa zrodila Cirkev a je vedená Duchom Svätým. Duch Svätý účinkuje v našich dušiach tak, že ich posilňuje - milosťou pomáhajúcou a posväcuje - milosťou posväcujúcou.

Duch Svätý buduje Cirkev, oživuje a vedie. Ako Duch lásky vracia pokrsteným Božiu podobu, stratenú hriechom a dáva nám účasť na živote Najsvätejšej Trojice. Posiela nás svedčiť o Kristovej pravde, jeho láske a dávam nám príležitosť prinášať ovocie Ducha

a byť soľou a svetlom sveta. Duch Svätý nám dávam moc, ktorú potrebujeme, aby sme boli schopní žiť kresťanský život.

Taktiež nás Duch Svätý otvára Bohu. Učí nás modliť sa a pomáha nám slúžiť ostatným. Ak chceme v sebe vnímať Ducha Svätého, mali by sme sa stíšiť. Často v nás a s nami hovorí veľmi tichým hlasom, napríklad hlasom nášho svedomia alebo inými vnútornými a vonkajšími podnetmi. Byť „chrámom Ducha Svätého“ znamená byť telom i dušou k dispozícii to-muto hosťovi, Bohu v nás. Naše telo je do istej miery miestom Božieho prebývania. Čím viac sa otvoríme Duchu Svätému, tým viac môže byť učiteľom nášho života a tým skôr nás zahrnie darmi a charizmami na budovanie Cirkvi. A tak v nás bude rásť ovocie Ducha Svätého na miesto „skutkov nášho tela“.

Aktivita:

Ak chceme, aby v našom živote bolo prítomné ovocie Ducha Svätého, mali by sme uznať, že tieto charakterové vlastnosti nájdeme v Kristovi. Jediná cesta, ako si tieto vlastnosti vypestovať, je spojiť svoj život s Ježišom, čo v praxi znamená poznať ho, milovať ho, pamätať na neho, a učiť sa od neho. Aby sa náš život mohol rozvíjať vo svetle evanjelia, mali by sme poznať ovocie Ducha Svätého pre náš život.

V Svätom písme nájdeme ovocie Ducha Svätého (Gal 5,22). Katechéta rozdá deťom čisté papiere. Úlohou prítomných je z prečítaného textu vypísať ovocie Ducha Svätého. Katechéta aktivitu rozvíja nasledovnými otázkami: Ktoré z týchto vlastností vo svojom živote potrebujem postaviť do popredia, aby som sa čo najviac priblížil k Bohu a ľuďom? Necháme sa formovať Duchom Svätým? Kto je Duch Svätý pre mňa? Komunikujem s ním rovnako ako s Nebeským Otcom a Pánom Ježišom? Verím, že Duch Svätý môže zmeniť moje srdce?

(Ovocie Ducha Svätého: láska, radosť, pokoj, trpezlivosť, skromnosť, čistota, zhovievavosť, dobrota, láskavosť, vernosť, zdržanlivosť, vlúdnosť)

Modlitba sv. Augustína:

Duchu Svätý, dýchaj vo mne, aby som sväto myslel. Spreádzaj ma Duchu Svätý, aby som sväto konal.

Okúzlí ma Duchu Svätý, aby som sväto miloval. Pomáhaj mi Duchu Svätý, aby som svätosť chránil. Chráň ma Duchu Svätý, aby som svätosť nikdy, nikdy nestratil.

Predsavzatie na celý deň: Dnes si budem dávať pozor na svoje ústa, oči, gestá, ruky. Budem sa snažiť byť trpezlivý a pokojný v každej situácii a tak prinášať čo najviac ovocia Ducha Svätého pre mojich príbuzných a kamarátov.

PIATY DEŇ

Verím v svätú Cirkev

Symbol: Kruh (sedíme v kruhu, čím vyjadríme spoločnosť, rodinu)

Včera sme si povedali, že keď Pán Ježiš zoslal svojho Ducha na Turíce, zrodila sa Cirkev. Čo sa stalo? Na námestí sa zišli tisíce ľudí, ktorí uverili apoštolom a dali sa pokrstiť. Z toho nám vyplýva, že Cirkev je spoločenstvo ľudí. Akých? Tých, ktorí uverili a dali sa pokrstiť. Všetci, čo sme boli pokrstení a veríme v Boha, patríme do Cirkvi, lebo si nás vyvolil Boh.

Slovo Cirkev – grécky „ekklesia“ znamená vyvolenie. Ak veríme, že Ježiš je Pán, ak počúvame Božie slovo, prijímame sviatosti, ktoré udeľuje Boh v Cirkvi. Ježiš v nás prebýva a my v ňom a to je Cirkev. Je to živé spoločenstvo, ktoré vedie a posväcuje Duch Svätý. Je nie len inštitúcia, alebo úrad. Je viac. Pápež František o Cirkvi povedal, že nie je organizáciou, ale Božou rodinou.

Je to tajomstvo, ktoré je ľudské a zároveň božské. Navždy nerozlučné spojenie. Cirkev je Božia prítomnosť medzi nami ľuďmi. Ježiš Cirkev zhromažďuje, buduje, formuje a túži, aby celé ľudstvo sa stalo jeho ľuďom. Nie každý sám, ale ako spoločenstvo, tak ako aj Boh – Trojica je spoločenstvo.

Cirkev je spoločenstvo hriešnikov, s omylmi a pádmi. Avšak spoločenstvo, ktoré Ježiš Kristus nikdy nepustí.

Všetko sa to začalo v Jeruzaleme, meste, v ktorom Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych. Apoštoli a Ježišovi učeníci boli zhromaždení v dome. Bola tam aj Mária, Ježišova matka a iné ženy. Čakali na pomocníka,

ktorého im prisľúbil Ježiš, a spoločne sa modlili. Vtedy, v päťdesiaty deň sa to stalo: zaznel hukot z neba ako keď sa ženie víchrica, naplnil celý dom a zapálil srdcia zhromaždených. Odrazu z nich opadol strach pred tými, čo ich prenasledovali a odsúdili Ježiša. Ježišovi učeníci boli nadšení. Nemohli už viac zostať v dome. Museli vyjsť na verejnosť a odovzdať radostnú zvesť.

Na časovej osi môžeme vyznačiť udalosti od narodenia Ježiša Krista, krst, umučenie, smrť, zmŕtvychvstanie až po Turíce a Skutky apoštolov.

Hlavná časť:

Duch Svätý nepôsobí iba v prvotnej Cirkvi. Žije v nej a pôsobí stále. Preto môže byť Cirkev len „jedna“. Má jedného Pána, vyznáva jednu vieru, je založená na jednom krste, tvorí jedno telo, ktoré žije z jedného Ducha a z jednej nádeje. Cirkev sa rodí z Božej túžby povolať všetkých ľudí do spoločenstva s ním, do priateľstva s ním, a dokonca mať účasť – ako jeho deti – na Božom živote.

Cirkev je svätá nie preto, že by boli svätí všetci jej členovia, ale preto, že svätý je Boh, ktorý v nej pôsobí. Všetci členovia Cirkvi sú posvätení v krste. Ak dovolíme Bohu, aby sa nás dotkol, rastieme v láske a sme posväcovaní. Svätí sú tí, čo milujú – nie však preto, že by to nejako zvlášť dobre vedeli, ale preto, že vo svojom živote spoznali Božiu lásku, dotyk Boha. Túto lásku, ktorú prijali od Boha, potom vlastným originálnym spôsobom odovzdávajú ďalším ľuďom.

Cirkev je katolícka, preto že ju Kristus povolal k tomu, aby vyznávala celú vieru, aby strážila a udeľovala všetky sviatosti a aby **všetkým** ľuďom ohlasovala radostnú zvesť.

Cirkev, Cerkov (rus.), Kirche (nem.), Church (angl.), Kyriake (gr.), Ecclesia (lat.)

Toto slovo znamená: – prislúchajúci, patriaci Kristovi (zhromaždenie, zástup vyvolených)

Veriaci v Krista boli prvýkrát nazvaní kresťanmi v Antiochii. (Sk 11, 26)

Cirkev je ľud, ktorý zvoláva Boh zo všetkých končín zeme, aby sa krstom a vierou stali Božími synmi a dcérami.

Meditácia:

Do plného spoločenstva Katolíckej cirkvi patríme vtedy, keď sa v jednote s pápežom a biskupmi spájame s Ježišom Kristom vyznaním katolíckej viery a prijímaním sviatostí. Boh chcel jednu Cirkev pre všetkých. Žiaľ, my kresťania sme nezachovávali vernosť tomuto Ježišovmu želaniu. Napriek tomu sme aj teraz navzájom spojení vierou a jedným krstom.

Cirkev je aj apoštolská, pretože je založená na apoštoloch, zachováva ich tradíciu a je vedená ich nástupcami. Ježiš povolal apoštolov, ktorí boli rybármi, ako svojich najbližších spolupracovníkov. Boli jeho očitými svedkami. Po svojom zmŕtvychvstani sa im mnohokrát zjavil. Daroval im Ducha Svätého a rozposlal do celého sveta ako svojich vyslancov. V rodiacej sa Cirkvi boli zárukou jednoty. Svoje poslanie a splnomocnenie odovzdali ďalej vkladáním rúk svojim nástupcom – biskupom. Tak je to dodnes. Tento postup sa volá apoštolská postupnosť. (S deťmi sa môžeme porozprávať o dvanástich apoštoloch, o ich misii – pôsobení a mučeníckej smrti okrem apoštola Jána).

V Cirkvi sú laici a duchovní (klérus). Ako Božie deti majú rovnakú dôstojnosť. Sú poverení rovnocennými, i keď rozdielnymi úlohami. Poslaním laikov je budovať na celom svete Božie kráľovstvo. S nimi pôsobia vysvätené osoby (duchovní), ktorým je zverená služba riadiť Cirkev, vyučovať a posväcovať. V oboch stavoch navyše existujú kresťania, ktorí sa zvláštnym spôsobom dávajú Bohu k dispozícii v čistote, chudobe a poslušnosti (rehoľníci). Deti sa môžeme opýtať na významných rehoľníkov, ktorý žili, alebo žijú na našom území. (napr. bl. sr. Zdenka, sv. Svorad a Benedikt a pod.)

Úlohou každého kresťana je preto vydávať svedectvo o evanjeliu svojím vlastným životom. Boh však vedie každého človeka vlastnou cestou. Jedných posielal ako laikov, aby v rodine a v povolani budovali Božie kráľovstvo uprostred sveta.

Laik nie je kresťanom „druhej“ kategórie, pretože má podiel na Kristovom kňazskom (všeobecné kňazstvo), kráľovskom a prorockom úrade. Stará sa o to, aby ľudia v jeho okolí (v škole, v rodine, v zamestnaní) poznali evanjelium a učili sa milovať Krista. Svojou vierou ovplyvňuje spoločnosť, ekonomiku a politiku. Podporuje život Cirkvi, napríklad tým, že prijíma službu miništranta alebo lektora, slúži ako vedúci modlitbovej skupiny, pracuje v cirkevných združeniach a radách. Práve mladí ľudia by mali intenzívne premýšľať o tom, na ktorom mieste ich Boh potrebuje.

Aplikácia – služba v Cirkvi

Ježiš Kristus, slúžiaci kráľ, prišiel na svet, aby naučil ľudí slúžiť. Ježiš povedal: „Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých.“ (Mt 20, 28) Potom ako Ježiš poumýval nohy svojim učeníkom, povedal, že učeník nie je nad svojho majstra, ani sluha nie je väčší ako jeho pán, ale keď bude dokonalý, bude mu podobný. Ježišove slová sa dajú parafrázovať aj takto: „Chcete byť ako ja? Chcete byť dokonalí? Tak potom by ste to mali robiť tak, ako to robím ja!“ Centrom Ježišovej spirituality bola práve služba. Sebadávajúca služba by mala byť jadrom aj našej spirituality.

Aktivita - práca so Svätým písmom

Dvojiciam rozdáme kartičky so súradnicami textov zo Svätého písma. Úlohou detí je nájsť text podľa súradníc, prečítať a na základe textu formulovať úlohy Cirkvi jedným alebo dvoma slovami.

1. „**Chodte** teda, **krstite** ich v mene Otca, i Syna i Ducha Svätého a **naučte** ich zachovávať všetko, čo som vám povedal.“ (Mt 28, 19-20)
2. „Chodte do celého sveta a **hlásajte evanjelium** všetkému stvoreniu.“ (Mk 16,14-16)
3. „Pokoľ vám. Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás. Keď to povedal, dýchol na nich a hovoril im. Prijmite Ducha Svätého. Komu **odpustíte hriechy**, budú mu odpustené, komu zadržíte, budú zadržané.“ (Jn 20, 21-23)
4. „Toto vám prikazujem: Aby ste sa **milovali** navzájom, ako som ja miloval vás.“ (Jn 15, 14-17)

5. „Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás. **Toto robte na moju pamiatku ...**“ (Lk 22, 19-20)
6. „A ja ti hovorím: Ty si Peter ...“ (Mt 16, 18)
7. „Tak nech **svieti vaše svetlo** pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a **oslavovali vášho Otca**, ktorý je na nebesiach“ (Mt 6, 16)
8. Keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a **budete mi svedkami**. (Sk 1, 8)
9. „aby všetci boli **jedno**... aby svet uveril. Že si ma ty poslal“ (Jn 17, 21)

Na úplný koniec je dobré si povedať o Cirkvi ako o spoločenstve, v ktorom má každý svoje miesto a úlohu, službu, atď. Snažiť sa nájsť všetko, čo sme touto hrou pochopili a čo je nápadnou paralelou s praktickým životom.

Na záver sa poďakujeme za Cirkev, ktorá je našim domovom – rodinou. Tiež sa pomodlime modlitbu Verím v Boha a spoločné vďaky a prosby vyplývajúce z potrieb a okolností nášho života.

Predsavzatie na celý deň: Dnes budem prejavovať radosť a nadšenie, že patríam do Cirkvi – Božej rodiny, spoločenstva, tajomného Kristovho tela, ktoré vedie a posväcuje Duch Svätý.

V závere tábora sa môže uskutočniť vyhodnotenie – zdieľanie zážitkov jednotlivých dní.

PRÍLOHA

Zoznamovačky:

- **Hlavný vysielateľ – vedľajší vysielateľ:** Hráči stoja alebo sedia v kruhu. „Hlavný vysielateľ“ drží obe ruky vo výške hlavy. Jeho sused vľavo a vpravo sú „vedľajší vysielatelia“, každý z nich drží ruku susediacu s „hlavným vysielateľom“ rovnako vo výške hlavy. Hlavný vysielateľ a vedľajší vysielateľ začnú súčasne „vysielat“, začnú so zdvihnutými rukami mávať. Hlavný vysielateľ pritom povie svoje meno a meno hráča, ktorého určí, napr. „Hlavný vysielateľ Pavol zdraví hlavného vysielateľa Karola.“ Hlavný vysielateľ Karol a obaja jeho susediaci vysielatelia sa musia okamžite nastaviť

na príjem, pričom zdvihnú ruky do výšky a začnú mávať. Ak správu prijali v poriadku, môže nový hlavný vysielateľ so svojimi vedľajšími vysielateľmi odovzdať správu ďalej. Kto zareaguje zle alebo vôbec, je vylúčený z hry, musí však zostať sedieť v kruhu a svoje vylúčenie zdôrazniť skríženými rukami na hrudi. Hráči, ktorí i naďalej zostali v hre, musia dávať dobrý pozor. Musia totiž fungovať ako vedľajšie vysielateľe i napriek niekoľkým vylúčeným hráčom. Hra teda vyžaduje postupom času stále väčšiu pozornosť. /sťaženie hry: Hlavný vysielateľ Karol a vedľajšie vysielateľe Monika a Janko zdravia hlavného vysielateľa .../

- **Volám sa Andrea a robím toto...:** Skupina sedí v kruhu. Jedná hráčka začne hru slovami, napr. Volám sa Andrea a robím toto. Pritom urobí ľubovoľný pohyb, poškriabe sa napr. ľavou rukou za ľavým uchom. Sused naľavo od nej pokračuje ďalej: „Ty sa voláš Andrea a robíš toto,“ a poškriabe sa ľavou rukou za ľavým uchom, „ A ja sa volám Tomáš a robím toto...“ a zdvihne pravú nohu do vodorovnej výšky. Tomášov sused naľavo od neho musí opäť zopakovať Tomášovo meno a pohyb a pridá svoje vlastné meno a nový pohyb, atď. Hráči musia postupne za sebou opakovať meno a pohyb svojho predchodcu a svoje meno doplniť novým, dovtedy nepoužitým pohybom.

Hry:

- **Plachta:** Medzi dve skupinky sa dá plachta tak, aby na seba nevideli. Každá skupinka si vyberie jedného, ktorý si kľakne tesne oproti plachte. Tak sú oproti sebe dvaja ľudia a keď sa plachta odkryje, majú čo najrýchlejšie povedať meno toho, koho vidia.

- **Vyvolávanie mien s obmenou:** Dáme sa do dvojíc, jeden hráč ostáva sám. Vyvolá meno niekoho, ten však k nemu neuteká, ale jeho spoločník z dvojice a vyvolaný sa ho snaží chytiť.

- **Dostihy:** Hráči a vedúci hry sedia v kruhu. Napodobňujú zvuky a náladu pri konškých dostihoch. Začínajú tak, že sa začnú búchať po stehnách a pritom vykrikujú: „Tarab, tarab, tarab...“ Tento pohyb i pokrik robia hráči počas celej hry. K tomu vedúci

hry ešte vykrikuje a napodobňuje zmeny, ktoré hráči majú robiť:

„Zákruta vľavo“ – všetci sa nahnú doľava

„Zákruta vpravo“ – všetci sa nahnú doprava

„Prekážka“ – všetci naznačujú zdvihnutými rukami skok, pri ktorom krátko vstanú

„Dvojitá prekážka“ – všetci naznačia dvakrát rovnaký pohyb ako pri skoku

„Trojitá prekážka“ – všetci naznačia trikrát rovnaký pohyb ako pri skoku

„Tribúna s divákmi“ – všetci začnú jasať

„Vodná priekopa“ – všetci si začnú brnkať prstami po perách

- **Hra na tému spoločenstvo:** 1 Kor. 12, 12-27 nás učí, že potrebujeme jeden druhého a že nemôžeme fungovať ako Cirkev Ježiša Krista bez toho, aby sme si slúžili jeden druhému, aby sme spolupracovali navzájom. O tom, aká je služba a spolupráca dôležitá, hovorí táto aktivita.

Rozdeľte sa na štvorice, ktoré zaujmu nasledovnú pozíciu:

„OKO“ sa díva do miestnosti.

„UCHO/NOHA“ majú zaviazané oči

„ÚSTA“ sú k miestnosti chrbtom.

„RUKA“ je otočená k „UCHO/NOHE“

Potom rozložte po miestnosti 5 predmetov, ktoré má „telo“ za úlohu pozbierať. „OKO“ ich vidí, „ÚSTA“ hovoria. „UCHO/NOHA“ má zaviazané oči(nevidí), stojí na druhej strane miestnosti. RUKA kráča vedľa UCHO/NOHY a má ruku na jeho ramene. Ak chcete mať hru zaujímavejšiu, nech RUKA sedí na chrbte človeka, ktorý reprezentuje UCHO/NOHU.

Pravidlá:

-OKO nemôže hovoriť, iba ak s pomocou gestikulácie (posunkov) musí vysvetliť ÚSTAM, kde sa nachádzajú jednotlivé predmety.

-ÚSTA sa nemôžu dívať a na základe posunkov OKA popisujú situáciu UCHU/NOHE.

-Keď sa UCHO/NOHA dostane na dosah daných predmetov, RUKA sa musí natiahnuť a zmocniť sa ho. Potom sa pokračuje k ďalšiemu predmetu.

Ak nie je z praktických dôvodov možné, aby RUKA

bola na chrbte UCHA/NOHY, tak môže kráčať vedľa nej a mať svoju ruku položenú na jej ramene. RUKA nemôže prevziať vedúcu úlohu. Naopak si musí udržať rovnakú pozíciu tela ako UCHO/NOHA, pokiaľ nie je schopná na daný predmet dosiahnuť.

Na úplný koniec je dobré si povedať o Cirkvi ako o spoločenstve, v ktorom má každý svoje miesto a úlohu, službu, atď. Snažiť sa nájsť všetko, čo sme touto hrou pochopili a čo je nápadnou paralelou s praktickým životom.

Súťaž:

Súťaž družstiev

1. preťahovanie lanom.
2. navliecť do seba 10 kancelárskych spiniiek a potom ich opäť oddeliť, čo najrýchlejšie.
3. a nič nevyliatť – štafeta – prejsť určitý úsek s ping-pongovou loptičkou na lyžičke.
4. skákanie vo vreciach.
5. prenos asi 3 kg ťažkého balíka po určitej trase.
6. so zviazanými očami prejsť určenú trasu /ostatní v družstve ho navigujú len intenzitou plaču/.

Tvorivé dielne:

1. **Konštruktéri** – Pomôcky: vopred pripravené obrazy rôznych tvarov, farieb, lepidlá, výkresy – Každé dieťa dostane papier a naň si z tvarov môže zostrojiť nejaký jednoduchší obrázok. /z trojuholníkov, kruhov, štvorcov, vlnoviek.../
2. **Tlmočníci** – Pomôcky: papier, na ktorom sú napísané čínske znaky, papier s vetami na dopĺňanie, ceruzky, papiera pre deti – Animátor ukáže deťom papier s čínskymi znakmi a oni ich majú prekresliť do svojich papierov, každý znak vysvetlí a povie, čo znamená. Deti sa môžu pokúsiť si znaky zapamätať. Potom môže veľký papier schovať a kreslí znaky a deti skúšajú odpovedať, čo ten znak znamená. Môžu sa pokúsiť vymyslieť vetu z týchto slov. Ďalej im animátor môže ukazovať vety, do ktorých skúšajú deti dopĺňať slovo – znak, ktorý sa im najviac hodí.
3. **Vedci** – Pomôcky: rozstrihaný tangram z tvrdého papiera – Animátor deťom ukáže rôzne obrazce a vyzve deti, aby sa ho pokúsili zložiť.

4. **Sochári** – modelovanie z modelovacej hmoty.
5. **Čašníci** – Pomôcky: papierové obrúsky, tanieri, lyžice, nožičky. Deti pripravujú stoly na večeru, môžu sa aj zvláštne poobliekať ako čašníci.

Olympijské hry:

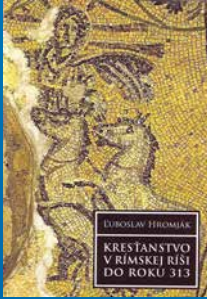
Na začiatok nakreslíme zástavu, jednotlivé skupinky sa aj s vlajkami zhromaždia na slávnostný ceremoniál, kedy prezident OH (prítomný kňaz, alebo vedúci) zapáli olympijský oheň. Zaspievame hymnu, pri ktorej všetci stoja. Súťažiaci sa predstavia, povedia, z ktorej krajiny prichádzajú. Nakoniec si pripomenieme heslo: Nie je dôležité zvíťaziť, ale zúčastniť sa.

1. **Šuškový baseball** – Je pripravených 10 šušiek a palica. Úlohou detí je trafiť palicou šušky. Jedna trafená šuška = 1 bod.
2. **Bum na hrniec** – Dieťa má zviazané oči a v ruke palicu. Vedúci položí hrniec na nejaké miesto a dieťa ho musí nájsť pomocou paličky tak, že búcha palicou po zemi.
3. **Slalom s balónom** – pomedzi fľaše, kamene.
4. **Lov jablka vidličkou v ústach**
5. **Maľovanie pomocou nôh**
6. **Preliezanie pavučín**
7. **Levia tlama** – Je urobená z vreca. Úlohou detí je trafiť loptičkou do ľavej tlamy.
8. **Čo je na ceste?** – Dieťa bude mať zviazané oči. Jeho úlohou je chytiť sa povrazu a pomocou neho sa dostať na jeho koniec. Toto mu však budú sťažovať predmety, ktoré budú uviazané na ňom a dieťa ich musí identifikovať.
9. **Ukladanie predmetov bosou nohou na stoličku**
10. **Skladačka** – Z písmen alebo slov, ktoré sú naokolo porozhadzované, majú deti zložiť slovo alebo vetu.

Spracoval: Marián Majzel

Použitá literatúra:

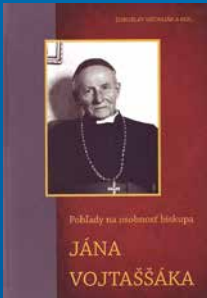
- *Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV, Biblia s aplikáciami pre život,*
- *YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,*
- *Verím – Malý katolícky katechizmus*
- *www.erko.sk, www.ministranti.dcza.sk*
- *Pápež František: Cirkev nie je organizáciou, ale Božou rodinou (katechéza)*

Ľuboslav Hromják : **KREŠŤANSTVO V RÍMSKEJ RÍŠI DO ROKU 313**

Kniha je vysokoškolskou učebnicou adresovaná predovšetkým študentom cirkevných dejín, ale aj celkovo študentom histórie a určite i učiteľom náboženstva. Podáva iba niektoré špecifické témy dejín cirkvi do roku 313, zvlášť postoj cisárov voči kresťanstvu podľa jednotlivých etáp a cisárskych dynastií.

Cena: 4,50 €

Ľuboslav Hromják a kol. : **POHĽADY NA OSOBNOSŤ BISKUPA JÁNA VOJTAŠŠÁKA**

Je to kolektívna monografia viac desiatok autorov, ktorí ponúkajú ideovo ucelenejší a obsiahlejší pohľad na osobnosť biskupa Jána Vojtaššáka zo strany Katolíckej cirkvi na Slovensku. Prináša doposiaľ neprebádané skutočnosti z jeho života najmä z aspektu vnútrocirkevných tém, ktoré ukazujú na jeho výnimočnosť a na silu mučeníckeho svedectva života.

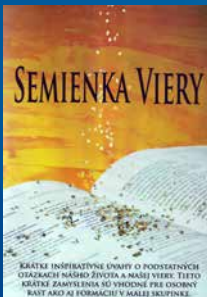
Cena: 7,50 €

Maurizio Pietro Faggioni: **ŽIVOT V NAŠICH RUKÁCH – manuál teologickej bioetiky**

Kniha obsahuje kurz teologickej bioetiky. Je to morálna úvaha o živote a zákrokoch na živote z teologickej perspektívy, čiže v horizonte zmyslu vymedzeného kresťanskou vierou. Vo svete, ktorý, ako sa zdá, stratil zmysel pre ľudskú dôstojnosť, katolícka bioetika je ozvenou prorockého a zaväzujúceho ohlasovania, a preto pozdvihuje svoj hlas na obranu ľudského života od jeho úsvitu až po jeho koniec vo všetkých okolnostiach a podmienkach.

Cena: 10,00 €

DVD – **SEMIENKA VIERY**

Krátke inšpiratívne úvahy o podstatných otázkach nášho života a našej viery. Tieto krátke zamyslenia sú vhodné pre osobný rast ako aj formáciu v malej skupinke a môžu poslúžiť aj v školskom vyučovaní náboženstva.

Cena: 5 €